

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fl.
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ.
STAUBER JÓZSEF

Szombat, június 12.

Mai számunk főbb közleményei:

- „A tanács a közepkorban“
- Iparcsarnok építése Aradon.
- Az aradi kutyakiállítás.
- Az aradi függetlenségi kör megalakulása.
- Anyagilkosság átlomban.
- A pállinka öt halottja.
- A rébuszok országa.
- Megegyezés a függetlenségi pártban.
- Magyar miniszterek Bécsben.
- Szerelmi regény folytatásokban.
- Meg van a béke.
- Megvádolt diplomata.

Béke — őszig?

Arad, június 11.

Végső feszültségében a válságnak jobb utra került minden. A szenvedelmek magasra föltorlódott hulláma egyszerre lehiggadt. A darabokra készülő függetlenségi párt újra egységes lett és a politikai helyzet nyugalmát, biztonságát őszig helyreállította. Őszig nem hívják össze a képviselőházat s így a függőben levő nagy kérdések elintézése, főként pedig a választói reform, szintén őszre marad.

Még jóakarattal nélkül, de tárgyilagossággal be kell ismerni, hogy az adott helyzetben ez volt a legokosabb, leghelyesebb, amelyet a többség választhatott. Lehetne ugyan gáncsra bogozni a dolgot. Lehetne a *fortwursteln* csufnévvel illetni. Lesznek talán harckedvelői a politikának, akik azt vallják, hogy a „poshadt békénél többet ér a harc“ s erre való tekintettel kárhozzátják az állapotokkal való megalkuvást.

Hanem a harcra most se alkalom, se erő, se kedv nincsen. A többség akarásával ellentétbe került az uralkodó akarata. A többség akarata érvényesítésére csak egy újabb nemzeti ellenállás lehetne alkalmas. Erre, még ha több, pozitívabb eredményekkel kecsegtetne is, mint aminővel a legutolsó ellenállás zárult, most senki, komolyan nem gondolt. Az önálló bank ügye nemzeti szükség; évszázadokra szóló alkotás kínáltatja magát benne, de talán nagyobb célért, a szívekben mélyebben fekvő vágyért se lehetne megkockáztatni azt a rázkódást, azt az óriási veszteséget, a melyet az utolsó alkotmány nélkül való kormányzásnak talán még erősebb, durvább formában való kísérlete jelentett volna. Az új nemzeti ellenállásra a többség nem gondolt s föl kell jegyeznünk a történeti igazságot, hogy egyetlen komoly hang se szólalt az országban, amely a függetlenségi pártot erre unszolta volna.

S ezek miatt a függetlenségi párt számára nem volt egyéb hátra, mint-hogy a békét keresse, s azt legalább bizonyos időre lekösse. *Qui habet tempus, habet vitam.* A halasztással a forrongó párt nemcsak a maga életét hosszabbította meg, de utját egyengette annak a lehetőségnek, hogy őszig a kibontakozásnak, a végleges politikai berendezkedésnek legjobb formáit találják meg. Az országnak is békére, nyugalomra van szüksége s ha ezért nem áldozza fel az önálló gazdasági berendezkedésre vágyó tö-

rekvéseit, de egy kis türelmet annak kedvéért megtanul.

A halasztással együtt az események homlokterébe a választói reform került. Kétségtelen, hogy a legutóbbi audienciák során sürgette meg a korona a paktum ezen még tartozásban levő pontjának beváltását. Az ősszel egybeülő parlamentnek most már okvetlenül foglalkoznia kell a választói reformmal; — hogy Andrássy Gyula gróf tervezetével, vagy másfével, az bizonytalan. A választói reform vitája alatt a bankkérdés, a mostani krízis gyújtópontja, csak mint fentartott követelés marad meg, a melynek érvényesítésére nem vezett el az utolsó és a legkedvezőbb alkalom. Sőt a választói reform, az új választói jog alapján összeülő parlament, mint a nemzetnek tökéletesebb, paktum által nem kötött képvisellete, hivatottabb szószólója, nagyobb erővel, erkölcsi erővel veheti föl a küzdelmet a gazdasági önállóságért, amelynek kivívását, a leküzdhetetlen kényszerűség hatása alatt, a józan belátás okán, elhalasztathatjuk, — de lemondani arról sohasem szabad.

Ha így nézzük a dolgokat, nem látunk okot szomorkodni a függetlenségi párt mai határozata miatt. A késő éjjeli órákban érkezett jelentések azonban még bizonytalanná teszik az intéző-bizottság határozatának sorsát. Bécsben nem akarnak belenyugodni a halasztásba és döntést kívánnak talán már a közeli napokban. Az erőszakolt döntés pedig sokszor felforga-

A titkos női szavazatok.

*

Azokat, akik a nők választójogát ellenzik, legkönnyebb a való élettel meggyőzni. Ha lehetetlennek, hihetetlennek, képtelennek tartják azt az állapotot, amikor a nők politikai jogokat gyakorolhatnak, sőt annak alapján a törvényhozás tagjai is lehetnek: lássanak egy képet abból az országból, ahol ez a gyakorlatban így van. S ez talán nemcsak az 6 oktatásukra fog szolgálni, de talán mindazokat szórakoztatja, akiket ez az évszázadokig aktuális probléma érdekel.

Ausztrália több államában a nők ép oly módon vehetnek részt a törvényhozók választásánál, mint a férfiak. A nők választó jogát ezeken a helyeken úgy valósították meg, hogy a nők egy nappal a választás előtt, posta útján küldött levélben adják le szavazatukat.

Ausztrália legészakibb államában, Queenslandban, a szavazásnak ezt az eredeti módját akkor foglalták törvénybe, amikor a nők szavazatjoga életbe lépett s amikor számot vetettek azzal, hogy a nők, akik távol laknak a választás helyétől, vagy esetleg betegek, oda nem utazhatnak el. Ausztráliában, a nagy távolságok földjén, izolált farmok és telepítvények vannak, amelyeken lehetetlen volna külön választási adminisztrációt szervezni, választási elnök-

kel és egyebekkel, amik ehhez tartoznak. A posta útján való szavazást eleinte ezekre való tekintettel, mint törvénykiegészítést vették föl. A gyakorlatban azonban annyira bevált, hogy általánossá tették, s most Queenslandban a nők, anélkül, hogy föl kellene öltözniök, az időjárás viszonyosságait átélniök, anélkül, hogy a választó helyiség fölízgatott tömegei közé keveredjenek, a városbeliek ép úgy, mint a falusiak, leadhatják a maguk titkos szavazatát.

Ugy látszott eleinte, hogy ez a rendelkezés sok visszaélésre adhat alkalmat. Így érveltek például: ha a nő posta útján fog szavazni, akkor könnyen fog férje befolyása alá kerülni. Vagy pedig: ha a szavazata már a választás előtt a szavazó lajstromba kerül, akkor az nem maradhat mindig titkos. Ezeket a nehézségeket azzal szigetelték el, hogy a nők szavazatukat közvetlenül a választás előtt való napon adják le. A beérkező s a szavazó-lapokat tartalmazó borítékok a különböző választó-helyiségekből a választás középpontjába jutnak, ahol — pecsét alatt — a választás napjáig őriztetnek.

A békebíró rendelkezése folytán az összes bíróságok, kormányhivatalok, a szavazatösszeíró tisztviselők és főként az összes falusi postamesterek fölhívatnak, hogy az ily szavazóborítékokat átvegyék. Ausztráliában a postamesterek nem politikai alkalmazottak, hanem kiegészítő tisztviselők, akiket akkor véglegesíté-

nek, ha az előirt képesítő vizsgát egy polgári postahivatalnál leteszik. A pártpolitikusoknak ilyen kinevezéseknél nincs befolyásuk.

A városban lakó nő, aki szavazatát az előirt időben — egy nappal a választás előtt — le akarja adni, fölkeresi a választó-helyiséget, átveszi ott a szavazó-jegyet, amelyen a jelöltek névsora foglaltatik, azután belép egy e célra készült titkos fülkébe, s ott kihuzza a cédulán azok neveit, akikre nem szavaz. A távoli kerületekben lakó nők nem kötelesek a választói helyiséget fölkeresni, hanem szavazó-jegyeiket, a már említett módon, postán is továbbíthatják.

A szavazásnak ez a módja annyira bevált, hogy legközelebb Ausztrália egyéb, szövetséges kormányzóságai is rendszeresíteni fogják. Ezidőszert ez a módszer csak az országos választásoknál van érvényben s most folyik a küzdelem, hogy azt mindenütt alkalmazzák és egész Ausztráliában életbeléptessék.

Ausztrália egyesült államainak miniszterelnöke ezt a szükségét maga is belátta s a legközelebbi parlamenti ülés s elé ez iránt előterjesztést tesz.

Hirschl Zsigmond.

tással és megrázkódtatással jár. Félő, hogy ez a megrázkódtatás nemcsak az eddigi terveknek, de a jövő fejlődésnek is ártalmára lehet.

Iparcsarnok építése Aradon.

A munkaadók szövetségének mozgalma.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 11.

Évekkel ezelőtt, még Berán Antal ipartestületi elnökségének idején felmerült az a terv, hogy Aradon egy iparcsarnokot kellene létesíteni, mely arra szolgált volna, hogy az üzlettel nem bíró iparosok készárúit ott árusítsa el egy állandó személyzet. Ennek az intézménynek terve annyira megnyerte az akkori kereskedelmi miniszter tetszését, hogy az aradi ipartestületnek nagyobbarányú hozzájárulást szavazott meg.

A megszavazott segély dacára az iparcsarnok ügye akkoriban teljesen elaludt. Ujabbán az aradi iparosság körében széleskörű szövetkezeti mozgalom indult meg, melynek kapcsán felelevenítették most az iparcsarnok tervét. Három nagyobb szövetkezet van most alakulófélben, melyekhez az Országos Központi Hitelszövetkezet adja a kellő anyagi támogatást. Létesülőben van a szabóiparosok raktárszövetkezete, a vas-, fém és rokoniparosok értékesítő és bevásárló szövetkezete és egy nagyobbarányú bevásárló szövetkezet, mely általában az aradi iparosok nyersanyag-szükségletét akarja fedezni. Ez akciókkal eg-idejűleg Kaszab Géza, az aradi munkaadó szövetségek főtitkára felelevenítette az iparcsarnok ügyét is, melynek megvalósítására most igen kedvező az alkalom. A kereskedelmi kormánytól megszavazott, de akkor fel nem vett segély ma is érvényben van, vagy ha nem is, a minisztérium aligha fog ma elzárkózni hasonló segélytől. E mellett a mozgalom indítói támogatást remélnek a Weitzer-örökségből is, mely a város birtokába jutván, annak intencióihoz képest ipari célokra fordítandó.

Az iparosokra nézve bizonyára nagyjelentőségű tervet a munkaadó szövetségek olyanképen gondolják megvalósítani, hogy a fő-utvonalon, valószínűleg a Boros Béni-téren egy al-

kalmas telken nagyarányú iparcsarnokot építenének, melyhez az említett forrásokon kívül a még szükséges tőkét részvénytársasági vagy szövetkezeti alapon akarják összegyűjteni. Az iparcsarnok helyiségét négyszögméterenkint a lehető legolcsóbb árért adnák ki az egyes iparosoknak, akik ott áruikat elhelyeznék és a csarnok elárúsító személyzete által értékesítenék. Ez az intézmény, ha létesítése sikerül, első ilyenmű lesz az egész országban, mivel a fővárosi Iparcsarnok, a kereskedelmi és ipari forgalomból kiesvén, nem szolgálhatja kellőleg az elárúsítás céljait.

„A tanács a középkorban.”

Hiányos műszaki tudás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 11

Megirtuk, hogy a Petőfi-utca 10. szám alatt levő telken a tanács, az építészeti bizottság véleményével szemben engedélyt adott Martens Cézárnának három emeletes bérház építésére és hogy az engedély adás ellen a szomszédos háztulajdonosok felebezéssel fognak élni. Ma délután adták be Domán Sándor és Winternitz Jenő felebezésüket, mely ugyancsak kemény bírálatban részesíti a tanács magatartását ez ügyben. A határozat megsemmisítését azért kéri, mert a jelenleg még érvényben levő építési szabályrendelet nem intézkedik az épületek magasságáról, de a törvényhatóság által már elfogadott, csupán formális miniszteri jóváhagyásra váró szabályrendelet 91. §-a értelmében a Petőfi-utcában még 15 méter magas épületet sem lenne szabad építeni, mert az utca szélessége nem éri el a 12 métert. Husz méter magas épületet emelni ily szűk utcában — úgy mondják — ma, midőn a modern hygiénia elveit kell szem előtt tartani, akkor a mikor sokkal nagyobb áldozatról van szó, mint ilyen erőszakolt spekuláció szankcionálásáról! Hivatkozhatunk arra, hogy évtizedek óta nem adott meg ily engedély Aradon még szélesebb utcákon sem és ott sem hol a telekérték a szóban forgó telek háromszorosa volt. Hivatkozhatunk az építészeti bizottság álláspontjára és az alábbiakban kimutatjuk, hogy ily utcában Berlin, Bécs, Páris, London építésszabályrendelete értelmében sem adnák meg az építési engedélyt, pedig ott a telkek valamivel drágábbak mint Aradon a Petőfi-utcában. Nehogy a tekintetes közigazgatási bizottságot azon nehéz és esetleg halasztó feladat elé állítsuk, hogy a hivatko-

zott világvárosok építési szabályrendeleteit beszerelve tanulmányoznia kelljen, hivatkozunk mindenütt azon könnyen beszerezhető és kívánatra általunk is bemutatható forrásra, melyben ezek magyar ismertetésben meg vannak. Ez pedig Budapest székesfőváros által kiadott „Városi szemle.” Lássuk tehát sorban a világvárosok intézkedéseit.

I. Berlin. Az épület maximális magassága 22 méter, feltéve, hogy az ut szélessége megvan 22 méter, különben a magasság nem lehet nagyobb az utca szélességénél.

H. Bécs. Az első építési övezetben az épület magassága az utcának $1\frac{1}{2}$ -szerese lehet, a második övezetben $1\frac{1}{4}$ -szerese, a harmadikban $1\frac{1}{2}$ szoros és a többiekben pedig az utca szélességgel egyező.

III. Páris. A 12 méternél keskenyebb utcában az építhető ház magassága az utca szélességénél 6 méterrel lehet több.

IV. London. Valamely ház magassága nem lehet nagyobb az illető ház külső főfalának az utca szemközti építés határvonalától számított távolságnál, vagyis az utca szélességénél.

Olyan tényeket hoztunk fel amellet, hogy ezen 1950 méter magas épület építési engedélye meg ne adassék, hogy egy szóval se kelene többet mondanunk. Reá kell azonban mutatnunk azon szomorú helyzetre, hogy a közérdek megvédésére városi polgároknak kell vállalkozni a tanácssal szemben, holott ennek ép megfordítva kellene lenni. A város építészeti bizottsága ép az itt felhozottak ismerete mellett nem javasolta az építési engedély megadását, ugyanakkor a tárgyalások során a tanács tagjai hivatkoztak nagy városok régi utcáira, hol még a modern új építésszabályrendeletek életbe lépté előtt szűk sikátorokban négy emeletes házat építettek. Visszakalandoztak a sötét középkorba a helyett, hogy az új kornak a hygiénia mindenek felé helyező alkotásait megfigyelték volna. A város építészeti szakbizottsága helyes javaslatot terjesztett a Tanács elé, de a Tanács magát nagyobb műszaki képzettségű fórumnak tartván, annak javaslatát elvetve, az építési engedélyt megadta. Bizunk azonban a közigazgatási bizottságban, hogy világot áraszt a sötétségben és Martens Cézárné építési engedély iránti kérvényének csak úgy ad helyet, ha a harmadik emelet elmarad, mint azt Aradváros építészeti szakbizottsága javasolta.

A felebezést a közigazgatási bizottság július havi ülésén tárgyalja.

Királyi „vén leányok.”

*

A férjhez nem ment leányok legnagyobb előnye egy bizonyos koron túl a függetlenség, de a királyi családok leányai, ha e sorsra jutnak, azt sem élvezhetik. Mert bár a kellemetlenül hangzó „kisasszony” megszólítást náluk a „királyi fenség” váltja fel, viszont annyira alá vannak vetve az udvari etikett szigorú szabályainak, hogy kényük-kedvük szerint egyetlen lépést sem tehetnek.

E „kisasszonyok” között az első helyet Mária Annunciata főhercegnő foglalja el, az elhunyt Károly Lajos főherceg leánya, ki a bécsi udvarnál az uralkodónő szerepét tölti be. Egy időben eljegyzett menyasszonya volt unokafivére, Szigfrid bajor hercegnek. De vőlegényéről kalandos hírek keringtek s bár szerette, szigorú és vallásos érzülete arra bírta, hogy az eljegyzést felbontsa. Vőlegénye akkor buskmorságba esett s azóta is felügyelet alatt van, — a főhercegnő pedig apáca akart lenni s csupán nagybátyja, az uralkodónő rábeszélésének engedve, vállalta el a kolostori fátoly helyett a hradzsini nemes alapítványi hölgyek főnöknői tisztét, amely egyebek között azzal a tisztséggel is jár, hogy Csehország királyi koronáját, Szent Vincéét, a királynő fejére helyezze. Hivatása most másfél év óta a hradzsini várból nagyobbára a bécsi udvarba szólítja, ahol az udvar hölgyei között az első helyet foglalja el.

A második a listában Viktória hercegnő,

az angol királyi pár egyetlen férjhez nem ment lánya. Nagyon népszerű Angliában, sőt Amerikában is főleg azért, mert tudják, hogy sok koronás főt kikoszorazott egy egyszerű kis katonatiszt kedvéért, akinek szívet ajándékozta, de aki természetesen soha sem lehetett; a tiszt azóta meg is halt már. Szüleinél lakik, akik imádják — külön udvartartása van és gyakran látogatja meg nővéreit, különösen hugát, Maudot, a norvég királynőt. Atyja még e látogatások időtartamára is alig tudja nélkülözni társaságát s Viktória hercegnő leánysága csakugyan boldog marad, mert érezheti, hogy környezetében mindenki szereti és mindenkinek szüksége van reá.

A bajor régensherceg legidősebb leánya, Terese hercegnő, már jogosan viselheti a „vén leány” nevet, amennyiben elmúlt hatvan éves. Gyakran látogat el Amerikába „Miss von Bayer” név alatt. Apjának a szemefénye. Erős, határozott egyéniség, — különködő természet. Utazásain csak társalkodónője s egy meghitt, vén szolgálja kísérik.

Beutazta az egész világot s utazásairól több könyvet is írt „Theodor von Bayer” szerzői név alatt. Tagja a bajor királyi akadémiának és a müncheni egyetemnek. A királyi udvarok nem egészen osztják a bámulatot, melyet a tudományos és irodalmi körök éreznek iránta. Sőt bizonyos zavart okozó körülménynek tekintik, ha városukba érkezik, mert egészen másként kell szórakozásairól gondoskodni, mint a többi fenséges vendég érkeztekor. Egye-

dül a braziliai Dom Pedro osztotta izlését. Egy ízben előzetes bejelentés nélkül Dél-Amerikából visszajövet, Portugáliában egy fiatal puma, három majom és egy csomó papagály s néhány szelídített kígyó társaságában szállt partra Lissabonban. A szállodák nem voltak hajlandók a furcsa társaságot befogadni és a portugál király kénytelen volt palotájában helyet szorítani különös vendégeinek.

Amennyire hiányzik a regényesség Therese bajor hercegnő életéből, annyira körülfontja unokahuga, a harmincöt éves Clara bajor hercegnő pártában maradását. A szép Clara hercegnő ugyanis halálosan beleszeretett Cramer-Klett báróba, Bajorország leggazdagabb emberébe, aki protestáns létére milliókat költött régi, pusztuló kolostorok megvásárlására, helyrehozatalára s a szerzeteknek való visszaadományozására, hogy ezáltal közelebb juthasson a szép hercegnőhöz, aki az ő kedvéért kikoszorazta Viktor olasz herceget, a turini grófit. A regens herceg mindennek dacára hallani sem akart a házasságról. A báró később megvigasztalódott, amennyiben három évvel később nőül vette a fiatal Würzburg bárónőt, de a hercegnő teljesen visszavonult az udvari élettől s Münchenben is csak olykor-olykor mutatkozik.

A harminchét éves Klementina belga hercegnő regénye ismeretes. Ha politikai okok nem játszanak közre, ma a bolgár trónon ülne, unokatestvére, Ferdinánd oldalán. Négy év előtt atyja állta útját annak, hogy felesége legyen Viktor Napoleon hercegnek, akit szeretett.

Az aradi kutyakiállítás.

A verseny eredmények.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 11.

A Károlyi Gyula gróf főispán fővédnöksége alatt álló „*Délmagyarországi ebtenyésztők klubja*” csütörtökön tartotta meg Aradon vadász- és luxuseb kiállítását, valamint fokterrier és tacsó műkotorék versenyét a magyar kir. honvédhuszár laktanya mögött lévő barak helyiségekben. A kiállítás iránt — melyre szokatlan nagyszámu nevezés történt — nagy volt az érdeklődés. A kiállítást reggel 8 órakor nyitották meg. A műkotorék-verseny délután két órakor kezdődött és tartott egész este fél kilenc óráig. A kiállítás bezárása után este kilenc órakor társas vacsora volt a Pannoniában.

A kiállítás vezetősége a következőképen alakult meg:

Védnökök: Andrányi Károly, Baross Ferenc, Bréda Viktor gróf, Bohus Lajos báró, Dálnoki Nagy Lajos dr., Fábry Sándor dr., Kabdebó Géza, Königsegg Fidél gróf, Kintzig János, Lócs Rezső, Porcia Lajos gróf, Szabó Zoltán, Tagányi Sándor, Urbán Iván, Worafka Tivadar, Varjassy Lajos.

Jury: Vizslabíró: Bodnár Sándor, Melence. Foxterrier- és tascóbíró: K. Kerpely Béla lovag (Szombathely.) Agárbíró: Gröber Gyula (Arad.) Luxuseb-bíró: D'Grauer Viktor dr. (Arad.) Kotorékverseny-bíró: Cseh Odön, (Budapest.)

A kiállítás vezetősége: Elnök: Gutzjahr Mihály, (Arad.) Alelnökök: Dániel Péter és Keller Iván, (Arad.) Ugyvivő-igazgató: S. Kovách Sándor, (Ujarad.) Pénztáros: Vásárhelyi Ambrus, (Kisszentmiklós.) Kiállítási állatorvos: Békeffy Sándor, máriaradnai m. kir. állatorvos.

Rendezőség: Cs. Pápay Géza, Blaskovich István, Bódi József, Binder Rezső, Giller Róbert, Görgey Géza, ifj. Kraszl Endre, Lócsa Zoltán, Markovich György, Póznér Bódog, Rába István, Reizenberger József, Szekerka Imre, Takáts Lajos, Zeitler Lajos.

A kiállításra 84 nevezés történt és pedig: vizsla 24, agár 4, Cocker spaniel 1, foxterrier 33, tacsó 17, luxus eb 5.

A vizslák díjánál az összes első díjakat és Fábry Sándor dr. tiszteletdíját Grauer Vik-

Ekkor el is hagyta atyja palotáját és azóta Le Belvedere villájában lakik. Az udvari ceremóniakon részt vesz, de apjától teljesen elidegenedett. Egész élete szomorú volt és szürke. Már a születésével keserű csalódást mért szüleiére, akik fiut reméltek. Az apja és anyja közötti feszült viszony egész gyermekkorát besötétítette. Kedves, öreg tanítónője, akit imádott, a laekeni palotában kiűztött tűz alkalmával odaégett. S erre egymásután következett családjában a szerencsétlenség. A meyerlingi katasztrófa, sógorával, Rudolf trónörökösrel, unokatestvérénél, a flandriai hercegnek tragikus halála Brüsszelben; testvérénél, Stefániának kitiltása Belgiumból; és legidősebb testvérénél, Lujzának tragikus sorsa.

Az utolsó a listában Beatrice kóburgi hercegnő, Edvárd király unokahuga, a ki nemcsak egyik legbájosabb, de egyben a legkacérabb hercegnő is. Elragadó szépségű nővére, a román trónörökös nőre hasonlít. Legutóbb egy házassági hír kapcsán került neve a nyilvánosság elé, Manuel portugál király nevével együtt, — majd később a spanyol Alfonzo infáns, Euália infánsnő legidősebb fiával boronáltak össze. Az utóbbi házasságot ugyani főleg Ena spanyol királynő óhajtaná, aki nemcsak unokatestvére, de legbizalmasabb barátja is a hercegnőnek.

Beatrice hercegnő sokkal bájosabb ahhoz, semhogy, fellevéséhez hiven, pártában maradjon és gazdagítsa a királyi „vén leányok” sorozatát.

tor dr. (Arad) vizslái nyerték el. A második díjat ifj. Moskovicz Izidor (Arad) és Simay Aladar (Mácsa) nyerte. Kiválóan figyelemreméltó oklevelet nyert Kenderesi József (Arad) és figyelemreméltó oklevelet Prodin Guidó (István-völgy).

A foxterrier kiállításon első díjat Giller Róbert (Máriaradna), második díjat Virker János (Rákoskeresztúr), harmadik díjat Gutzjahr Mihály (Arad), negyedik díjat S. Kovács Sándor (Ujarad) nyerte. A foxterrier műkotorék versenyen első díjat okányi Schwartz J. (Okány) nyerte el és ugyancsak ő nyerte el Bohus báró tiszteletdíját is. Ugyanezen versenyen Szkurka A. (Ercsi) nyerte el a második díjat gyoroki Andrányi Károly tiszteletdíjával együtt.

A tacsók műkotorék-versenyen első díjat és Gutzjahr Mihály tiszteletdíját nyerte Görgey Géza (Sátoralja-Ujhely) Fordics nevű tacsója. Az agár-verseny díjait Gutzjahr Mihály agarai nyerték el. A luxus-ebek kiállításán: Baross Ferenc dr. (Arad), Draskovits Ferenc (Arad), Gutzjahr Mihály (Arad), Szabó Kálmán (Arad), Adám Károly (Arad), Török Vilma (Arad) és Krausz Sándorné (Arad) nyerték díjakat.

Az aradi függetlenségi kör megalakulása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 11.

Tegnap este kilenc órakor tartotta a függetlenségi kör alakuló közgyűlését. A hetek óta folyó szervezkedés eredményéről számolt be Nagy Kálmán szervező bizottsági elnök, aki megnyitójában arra figyelmeztette a megjelenteket, hogy tömörüljenek, mert egy esetleges választással lephetik meg a választókat és akkor szükséges a tömörülés. A már fogadalmat tett párttagokat párthűsége, a még be nem lépetteket csatlakozásra szólította fel. Az ülés folyama alatt többen irták alá a fogadalmi ívet. Ezután Keppich Jakab dr. javaslatára a következőképen alakították meg a tisztitkari:

Elnök: Nagy Kálmán. Alelnökök: Sebessy Ferenc, Schwarz Zsiga. Titkár: Czirkál Géza. Jegyzők: Faragó Béla, Igaz Sándor. Pénztárnok: Fereh Odön. Ellenőrök: Szántó Péter, Várfalvy Antal. Ugyész: Somló Ármán dr. Számvizsgálók: Baruch Hugó dr., Endre Géza, Lits Antal. Választmány: Balog Dávid, Banovics Árpád, Bartlenszky József, Benkő Gyula, Bogsán Gyula, Barta István, Georgiádes József, Krausz Mór, Kuszalik József, Leitner Ernő dr., Magyar Ferenc, Mihalek József, Panker Viktor, Pölzl Miksa, Ravasz Imre, Poppé Sándor, Stark Sándor, Szabó János, D. Szabó Mihály, Schaffer Mihály, Szudy Elemér, Tavroff József, Zima Tibor. Békebíró: Mülek Lajos dr., Vizer Lajos, Nagy Sándor dr., Szalay dr., Keppich dr., Tenner Pál, Sófaly György.

A gyűlésre, mint azt megirtuk, a kör vezetősége meghívta Barabás Béla dr. országgyűlési képviselőt is. Jeleztük, hogy Barabást Kossuth Ferenc táviratilag Budapestre kérte az országos párt intéző-bizottsági ülésére. A fővárosból Barabás ezt a következő táviratban tudatta Nagy Kálmán elnökkel:

Politikai súlyos helyzet miatt Kossuth távirati hívására hirtelen fel kellett utaznom Budapestre, sajnálom, hogy köztetek nem lehetek, de szívemből üdvözlöm elveim derék harcossait, függetlenségi polgártársaimat, Barabás Béla.

Mülek Lajos dr. a következő levelet intézte Nagy Kálmán elnökhöz:

Kedves Barátaim! Ösmertek: nem vonom magam vissza semmi dologtól. Kora reggeltől későig munkálkodom. De az esti órákban nyugalomra van szükségem, különben a másnap kárba vész. Ez okból a személyes jelenlét alól

mentsetek fel, egyébként küzdelmetek részére vagyok szívvel, lélekkel.

Fogadjátok baráti kézszorításomat, melylyel vagyok hazafiúi üdvözlettel hivetek Mülek Lajos dr.

A jelenvoltak ezután a következő táviratokat küldték el:

Kossuth Ferenc Budapest.

Az aradi függetlenségi és 48-as kör megalakulása alkalmából rajongó tisztelettel és bizalomteljes ragaszkodással üdvözli Nagyméltóságodat, ország függetlenségeért való harcban hűségünkről biztosítjuk.

Justh Gyula Budapest. Aradi függetlenségi és 48-as kör megalakulása alkalmából üdvözli Nagyméltóságodat s országunk függetlenítéseért megindított küzdelemben ragaszkodásunkról biztosítjuk.

Barabás Béla Budapest. Aradi függetlenségi és 48-as kör megalakulása alkalmából üdvözli Nagyságodat, országunk függetlenítéseért indított küzdelemben s ragaszkodásunkat biztosítjuk.

Végül örökös elnökké Millig Mátyást választották meg egyhangulag.

Anyagyilkosság álomban.

Egy mélyen alvó rémtette.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 11

Körülbelül egy esztendeje annak, hogy az aradi orvosok egy ritka tünetnyről mondotak véleményt az Aradi Közlöny hasábjain. A Kazinczy-utca egyik házában reggelre kelve sziven szurva találtak egy öreg asszonyt. A vizsgálat, mely a gyilkos utját kereste, megállapította, hogy a kerten keresztül kerülhetett be az udvarra, ahol leszurta a szegény nőt, akit sem ki nem rabolt, sem más érdek ellene a borzasztó tette nem serkentette. Megállapították a rendőrség emberei azt is, hogy egy létra van a falhoz támasztva, mely a szomszédos iskola épületbe vezet. Eme nyomon elindulva kiderült, hogy a gyilkosságot az iskolaszolga 12 éves fia követte el, aki azonban tettéről beszámolni nem tudott, mert a gyermek súlyos betegségben, álomkórban szenvedett. Az orvosok véleménye szerint az agynak ilyenmü elváltozása mellett az egyén teljesen beszámíthatatlan és tetteiért felelősségre nem vonható. Az álomban elkövetett emberölésért a bíróság nem is vonta felelősségre a fiut s ha jól tudjuk, valamely gyógyintézetbe internálták.

Most ennek, a kriminálisztikában párját ritkított esetnek megisméltődéséről kell beszámolnunk. A gyilkosság azonban, melyet egy fiatalember a saját anyján követett el, tragikusabb és megdöbbentőbb. Tudósításunk szerint egy álomnak vérfagyasztó részletét alkotja s a tettes önvallomása dacára a bíróság szabadon bocsátotta.

A rendkívül érdekes bűnügyről a következő távirati értesítést vettük:

Különös álma volt a napokban Szubotics Mihálynak, a kruseváci (Horvátország) bírófiának. Azt álmodta, hogy a vele egy szobában alvó édesanyját egy csunya boszorkányarcu vén asszony fojtogatja és segítségért kiabál. Szubotics Mihály álmában felkelt, a konyhába ment és a rendes helyén lévő fejszét magához vette és azzal az anyja ágyához sietett s ott az álmában látott boszorkányt agyonütötte.

Szubotics, mikor reggel felébredt, borza-

lommál látta, hogy édes anyja szétzuzott koponyával holtan fekszik véráztatta ágyában; még nagyobb lett a megdöbbenése, amint végignézett magán s látta, hogy ruhája és keze csupa vér. Ekkor jutott eszébe éjjeli álma s iszonyu kin fogta el arra a tudatra, hogy a vélt bosszorkány helyett tulajdonképen a saját édes anyját ütötte agyon. Szubotics önként jelentkezett a csendőrségnél, ahol azonnal letartóztatták.

A bíróság intézkedése folytán Szuboticsot orvosi megfigyelés alá vették s az orvosok egyhangulag konstataáltak, hogy Szubotics nagyon mélyen alvó ember s nincsen kizárva, hogy egy ilyen mély álmában, mely holdkórossággal lehetett kapcsolatban, öntudatlan állapotban agyonütötte az anyját. A bíróság az orvosi vélemény alapján szabadon bocsátotta a szerencsétlen anyagyilkost.

A pálinka öt halottja.

Tömeges mérgezés.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, június 11.

Budapestben, ahol a közegészségügy folytonos haladása, de különösen az élelmi és élvezeti cikkek állandó szigorú ellenőrzése kizártak tartatná az olyan esetek lehetőségét, mint amelyet alább elmondandók vagyunk, Budapestben negyvennyolc órában belül öt ember halt meg pálinkamérgezésben. Biharmegye világtól elzárt hegyei között néhány hét előtt történt meg, hogy a szesz körülbelül tíz embert pusztított el gyorsan ölé mérgével. És ime, Magyarország fővárosában ez az elszomorító dolog megismétlődik.

A nyolcadik kerület egy utcájában, mint fővárosi tudósítónk jelenti, gyanús körülmények közt pusztult el egymásutánban öt áldozat. Tárnó-utca 36. szám alatt tegnap este meghalt Kneip György 35 éves könyvkötő. A kerületi orvos kiszállította az orvostani intézetbe és jelentést tett az előjárásról. Alighogy távozott onnan, már jött a jelentés, hogy Tárnó-utca 26. számú házban iszonyu szenvedés közt halt meg Klinek Márton viceházmester. És rövid időn belül a harmadik haláleset is beállott. A közelben levő Gólya-utca 37. szám alatt meghalt Telka Miliva koldusnő.

Az előjárás jelentette a rendkívüli eseményt a rendőrségnek és Kalmár Béla rendőrtisztviselő detektivekkel kiment a helyszínre. Megállapította, hogy az elhunytak valamennyien idült alkoholisták és tegnap is sok pálinkát fogyasztottak. Megtudta a rendőrség azt is, hogy halálukat megelőzőleg irtózatosságyomorgórokban szenvedtek. Az elkobzott pálinkás üvegeket vizsgálat céljából a vegyvizsgálati állomásra juttatta a rendőrség, amely azt hiszi, hogy mérgezett pálinka okozta hirtelen halálát a három embernek.

Megállapították, hogy a pálinkát ugyancsak a Tárnó-utca 33. szám alatt lévő Grünfeld Jakab féle pálinkamérésben szokták beszerezni. Lefoglalták az egész pálinka készletét a vizsgálat céljaira.

Ma reggelre azonban már szaporodott a pálinka áldozatainak száma. A többször említett Tárnó-utca 36. számú háznak ismét két halottja lett. Kula Jánosné munkás asszony és Fodor János könyvkötő pusztultak el ugyancsak az említett pálinkából vásárolt italtól. A rendőrség erélyes vizsgálatot folytat.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Megegyezés a függetlenségi pártban.

A párt álláspontja. — Béke vagy harc.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, június 11.

A politikai válságban ma váratlan fordulat következett be. A függetlenségi pártban megtörtént az első lépés a béke felé. Az intéző bizottság értekezletet tartott, a melyen elejtették azt a tervet, hogy a képviselőházat összehívják, másrészt lehetővé tették, hogy a függetlenségi párt az országot álláspontjáról értesítse. Kossuth elhatározta, hogy párt-értekezletet hív össze, amelyen egy határozati javaslatot fognak beterjeszteni. A határozati javaslatban az lesz előterjesztve, hogy a párt mondja ki a választói reform megalkotásának sürgősségét és körvonalozza álláspontját a bankkérdésben. Kossuth részletesen ismertette a határozati javaslatot. Megállapodtak abban is, hogy a függetlenségi párt régi szokásához híven, szöveget intéznek a menethez, amelyben megvilágítják a politikai helyzetet. Az értekezleten többen szólaltak fel, lelkesen kijelentve, hogy esatlakoznak Kossuth előterjesztéséhez. Kossuth az intéző bizottságot a jövő hét derekán hívja ismét egybe, hogy bemutassa a párt-értekezlet elé terjesztendő határozati javaslat szövegét. A párt-értekezlet ilyen formán a jövő hét végére marad.

Ezzel ellentétben éjjel érkezett jelentéseink arról szólnak, hogy az intéző bizottság ama tervével szemben, hogy a válság megoldása öszre halasztassék, a király a rögtöni megoldáshoz ragaszkodik, ha szükséges a függetlenségi párt nélkül is.

A mai eseményekről alábbi tudósításunk szól:

Az intéző bizottság ülése.

Az intéző bizottság mai ülésén Kossuth Ferenc elnöklete alatt jelenvoltak: Günther Antal, Justh Gyula, Mezősy Béla, Désy Géza, Meskó László, Hoitsy Pál, Barabás Béla, Battány Tivadar gróf, Holló Lajos, Sággy Gyula, Ugron Gábor, Bakonyi Samu, Bizony Akos, Buza Barna, Földes Béla, Gaál Sándor, Leszkay Gyula, Mérey Lajos, Nagy Emil, Okoliosányi László, Rátkay László, Szathmáry Már, Teleki Arvéd gróf, Várady Károly és Visontai Soma.

Mindjárt az ülés elején Kossuth Ferenc szólalt fel. Feleslegesnek és céltalannak mondotta a képviselőház összehívását, de maga is szükségesnek tartja, hogy összehívják a párt-értekezletet. Utalt arra, hogy a koalíció a királylyal szemben paktumbeli kötelezettséget vállalt a választói reform megalkotására. Ez becsületbeli kötelessége. A párt-értekezleten határozati javaslatot terjeszt elő, amelyben a függetlenségi párt megállapítja a követendő eljárást a mai politikai helyzetben, kimondja a választói reform megalkotásának szükségét és sürgősségét és körvonalozza a bankkérdésben is álláspontját. Ezenkívül javasolni fogja Kossuth, hogy a párt szöveget intézzen a nemzethez.

Kossuth előterjesztéséhez elsőnek Mérey Lajos szólalt fel, aki ahhoz hozzájárult. Ezután személyes kérdésben a bizottság többtagja szólalt fel, akik a tegnapi ülésen tett észrevételekre reflektáltak.

Várady Károly és Rátkai László szintén hozzájárulnak Kossuth előterjesztéséhez. Gaál Sándor szólalt fel ezután. Az általános választói jog törvénybe iktatását — ugymond — paktumban vállaltuk el, ezt tehát kötelessége a parlamentnek megcsinálni. Semmi értelme nincs, hogy e miatt pártválságot idézzenek elő. A választói reform megalkotása után a bankkérdés megoldására is lesz elég idő. Ez ugysem a függetlenségi párttól függ. A párt nem állíthatja fel az önálló bankot, legfeljebb megtagadhatja hozzájárulását a bankszabadalom meghosszabbításához.

Kossuth Ferenc szólalt fel újból ezután. Örömmel állapíthatja meg, — mondotta — hogy a párt egység újból teljes. Azt a reményét és kívánságát fejezi ki, hogy a párt egységet semmiféle félreértés ne zavarja meg.

A formális ülés ezzel véget ért és a bizottsági tagok eszmecsereét folytattak egymással. Több bizottsági tag azt kívánta, hogy a választói reformot a képviselőház még a nyári szünet előtt tárgyalja. A többség azonban a mellett volt, hogy ilyen fontos javaslat tárgyalására a nyár nem alkalmas és leghelyesebb lesz ősszel tárgyalni. Határozatot azonban e tekintetben nem hoztak.

Hoitsy álláspontja

Budapesti tudósítónk jelenti: Hoitsy Pál, politikai körökben a függetlenségi-párt álláspontjáról a következőket mondotta:

— En magam is szerencsésnek tartom Kossuth Ferencnek azt az álláspontját, hogy a függetlenségi-párt értekezletén fejezze ki nyíltan álláspontját. Véget kell vetni annak a képtelen rágalomnak is, hogy a pártban a nemzeti bankot csak egy kisebb csoport követeli. Az egész függetlenségi-párt követelése ez, szükséges tehát, hogy a gyanúsításoknak véget vessünk.

Egy politikus a helyzetről.

Egy előkelő politikus egy hirlapíró kérdéseire ma a következőleg nyilatkozott a helyzetről:

— Mondok véleményt, de nem a helyzetről, mert helyzet tulajdonképen ma nincs. Csak állapot van, amelyből kialakulhat valamelyes helyzet, de csakis valamelyes és tartós egyáltalán nem. Az állapot tulajdonképen semmi más, mint a választói jog állapota. Ez a kardinális ütköző, amely körül a válság forog. Hát nézzük az erőarányokat. Mondjuk, hogy két párt van. A plurális-párt, amelyhez csatlakozik Kossuth Ferenc vezetése alatt a függetlenségi pártnak mintegy 160—180 tagja. Csatlakozik a néppártnak egy része és az alkotmánypárt. A plurális ellen szövetségesei Justh-nak 60—80 főnyi függetlenségi támogatói mellett a balpárt teljes egészében, a demokratapárt, egy darab Mezősy. Tehát a kisebbség. De agitációs szempontból ez a kisebbség többség, mert az általános, titkos, egyenlő választói jog mellett mozgósítani tudják a néprétegeket.

s bármikor lefoglalhatják a maguk számára az utcát, kivált Budapesten és a tömegeket a vidéken. Nem kicsinyelendő erősségük az sem, hogy a régi szabadelvűpártnak kétharmada ma már, a választói jog kérdésében, tisztán ebben az egy kérdésben, Justhékkel rokon-szenvez.

Es ezen az állásponton nem segíthetne Kossuth Ferenc állásfoglalása sem. Ez az állásfoglalás jelentheti a kitörés elodázását őszig, de nem jelentheti a megoldást. Justh Gyulának és társainak kiválásával vagy helyesebben kitessekelésével bekövetkeznék a jövődől lenzék koalíciója, amely lehetetlenné tenné a kormányzást. De, csaknem hihetetlen, hogy ne létesüljön megállapodás Kossuth és Justh között a békés kormányzás lehetővé tételére s ennek — hitem szerint — nem lesznek és nem lehetnek személyi akadályai. Ha vannak: ezeket az akadályokat hártják el az utból. Ez az én véleményem a mai állapotról.

Egységes a párt.

Budapesti tudósítónk jelenti: A Magyarország ma esti száma többek között így ír:

Megszűnt a bécsi lapok tippelése a Wekerle kabinetéről, amelyről most nem sok szó esik. Most Andrássy kabinetet várnak, de ez is csak addig tart, míg más szél nem kezd fujdogálni. A Khuen-Héderváry-féle vállalkozásról sem tudnak már semmit. Az intéző bizottság mai egyhangú határozatával sok reménynek fellegette be. Az állak sok helyen leestek erre a hirre. Hiába igyekeztek Kossuth és Justh között ellentétet kimutatni, senki sem űlt fel nekik. Kossuth rájuk cáfolt.

Justh és Andrássy.

Egyik budapesti német lap azt írta, hogy a Justh-féle agitációnak újabb momentuma érkezett el, amelynek határozott célja: Andrássy megbuktatása. Erre vonatkozólag Justh Gyula ma kijelentette, hogy ő személyek ellen sem a multban nem harcolt, sem a jövőben nem fog. Ő elveért harcol és reá nézve irrelevans, hogy a személy kicsoda.

A függetlenségi párt megvédése

A „Budapest”, a függetlenségi párt hivatalos lapja, ma „Zavarsinálás” címen vezércikkelt, melyben többek között ezeket írja:

Egyik hatvanhetes budapesti hírlap, mely a politikai következetlenség dolgában a század legnagyobb rekordját éri el, mai számában tudósítást közöl a függetlenségi pártban tegnapi történekről s egyenesen konstatálja, hogy a függetlenségi párt vezére tegnap fogva immáron nem Kossuth Ferenc, hanem Justh Gyula. Es aki elolvassa e lap tudósítását és elég naiv ahhoz, hogy valóságának vegye az ott megírottakat, el is hiszi, hogy a függetlenségi pártban tegnapi detronizáltak Kossuth Ferencet és a vezéri pajzsra csakugyan Justh Gyulát emelték.

Lám, ilyenekre vezet az a szinte bámulatba ejtő lelkiismeretlenség, melylyel a pártkörben elhangzó minden szót elferdített formában a párt érdekét, sőt becsületét érintő indiszkrécióval kürtölnek világgá! Hiszen megvagyunk győződve arról, hogy magát Justh Gyulát érinti az efféle híresztelés a legkellemetlenebbül; hiszen meg vagyunk győződve arról, hogy Justh Gyulát a legnemesebb intenciók vezetik s nem kér abból a vezéri dicsőségből, melyet a függetlenségi párt ellenségei juttatnak neki csak azért, hogy a világ előtt már a függetlenségi párt megbomlását állítsák oda, mint a válság első pozitív gyümölcsét.

Egy másik lapban, mely azt akarja elhittetni magáról, hogy a függetlenségi párt ügye mellett kardoskodik, a legdurvább invektívákat olvassuk a függetlenségi párt holmi árnyalatáról, mely el akarja árulni a párt elveit — egyenesen Bécsnek. Micsoda aljas ráfogások ezek! Es micsoda forrásból merithetnek ilyen szennyes dolgokat?

Es mindez olyan időben történik, amikor az ország súlyos válság gyötrelmei közt éli a nehéz várakozás napjait; oly küzdelmek előtt,

amikben egyesülniök kellene az erőknél; olyan időben, amikor a függetlenségi pártnak teljes egységgel kellene tömörülnie egységes politika mellett egységes taktikával — és nemcsak az elvekben, hanem az érzelmeiben való összeforradással is. Hát nem valóságos istenátok-e, hogy ilyen időben a függetlenségi párt a helyett, hogy jogos felháborodással és megvetéssel sujtana a 67-es táborból jövő uszításokat: sekan felülnek ezeknek? Hát nem látják ellenségeink örvendezését? Hát nem hallják tapsaikat? Hiszen ép az kell nekik, hogy mi viaskodjunk egymással s azután ránk foghassák, hogy nem értünk egyet; hogy nálunk nincs összetartás és hogy már a vezérünk se Kossuth Ferenc.

A hatvanhetes sajtó minden kajánságával és kaján híreszteléseivel szemben azonban konstatálnunk kell, hogy magában a függetlenségi pártban az elvek dolgában a legteljesebb harmónia uralkodik. Nincsen semmiféle differencia a válságos helyzetet közvetlenül érintő nagy kérdések felfogásában. Legfőbb a párt magatartásának megállapítására irányított taktika dolgában lehetnek nézeteltérések. De ezek sem olyan természetűek, hogy az ellenségeink által olyan mohó vágygyal kívánt szakadásra vezethessenek. Meg fogjuk érteni egymást. Meg kell értenünk egymást. A taktika dolgában a vezért kell követnünk, mert ő ismeri legjobban a helyzetet. Ő lát bele legjobban az események okaiba és forrásaiba. Es joggal meg is követheti, hogy a párt kövesse. Ez már csakugyan a bizalom kérdése.

A határozat szövege.

Éjjel jelenti fővárosi tudósítónk:

A függetlenségi pártkörben ma kevesebben jártak fenn, mint az utóbbi napokban. A legtöbb képviselő, amint megtudta az intéző-bizottság határozatát, nyugodtan és meglegedéssel a vidékre utaztak Körülbelől 40—50-en voltak fenn mégis a pártkörben, köztük Justh Gyula és Holló Lajos is.

A beszélgetés tárgyát természetesen az intéző-bizottság határozata képezte. Justh Gyula elmondta az egyhangulag hozott határozat történetét. A házelnök körülbelől így mondta ezt el:

— Tegnap este a Royal-szállodában tartott vacsora után egy fülkében barátjaival együtt elkészítette a rezolúció főbb pontjait. Azokat ma Kossuth elé terjesztette és így kerülnek azok a pártértekezlet elé. A határozat három pontból áll és szövege lényegében a következő:

1. A függetlenségi párt méltatlankodva vette tudomásul, hogy Ő felsége nem akarja a kormányzást a függetlenségi kormányra ruházni, dacára annak, hogy a függetlenségi párt a képviselőháznak többségét képezi és dacára annak, hogy a pártot magát kormányképesnek tartja.

2. A függetlenségi párt kijelenti, hogy igaz az, miszerint a választóreform, keresztülvitelére kötelező ígéretet tett és hajlandónak is mutatkozik a választóreformot törvényerőre emelni.

3. A függetlenségi párt ragaszkodik ahhoz, hogy az önálló bank 1911-ig, a gazdasági különválás pedig 1917-ig keresztülvitessék.

Justh ezután kijelentette még: ő ragaszkodik ahhoz, hogy a koalíció felbomoljék és a függetlenségi párt egyedül vegye át a kormányt.

Különben a pártértekezlet pénteken lesz és valószínűleg ezen fogják a nemzethez intézendő proklamációt is megszövegezni.

Nincs béke?

Már e határozati javaslat és Justh beszéde is mutatja, hogy a délután még biztosnak vett béke még nagyon is kérdéses. Az alkotmánypárt klubhelyiségében ma este igen jól értesült politikusok kijelentették, hogy nem igaz az, mintha a király, vagy más illetékes körök a válságnak őszig való elodázását akarnák. Az alkotmánypártban az őszig való halasztást a függetlenségi taktikájának tartják és rámutatnak arra is, hogy a függetlenségi pártnak nem szabadna folyton hangoztatni többségét, nem olyan nagy a parlamentben, hogy azt mindig előtérbe tolhassák.

Jól értesült forrásból értesülünk arról, hogy a jövő hét közepén, még a függetlenségi párt értekezlete előtt Wekerle Sándor miniszterelnök a királyhoz fog menni és részletes jelentést tesz a helyzetről. Nincs kizárva, hogy ekkor már olyan döntő körülmény mutatkozik, amely egyenesen be fogja bizonyítani, hogy a legfelsőbb körökben elvárják a válság mostani elintézését. Hogy ez az elintézés a függetlenségi párttal vagy anélkül fog megtörténni, nem lehet tudni. Azok a politikusok, akik a jövőre is gondolnak, lehetetlennek mondják az őszig való halasztást. Ősszel — mondják — olyan államügyek elintézése válik aktuálissá, melyeket a jelenlegi ügyvivő kormány nem vállalhat. A költségvetést például ez a kormány még talán benyújthatja ugyan, de már nem tárgyalthatja. De nem képviselheti ez a kormány különösen a közös költségvetést, melynek jelentékenyen felemelt tételeivel a maikormány nem állhat elő.

A hatvanhetes politikusok vélekedése szerint a közeli napok és hetek alkalmasint nagy meglepetéseket hoznak az országra.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

* Kalmár Antal dr. a szerb kérdéstről. A közjogi tanulmányaival feltűnt író most egy újabb munkát adott ki. „A magyarországi szerbek és Nagyszerbia” a könyv címe, amelyet Karanovics György hírlapíró terjeszt Aradon. A vaskos mű ára 4 korona.

* Ének- és zongoravizsga. Csütörtökön délután fél öt órakor volt Szalay Aranka, a kiváló aradi zongora- és énektanár nő növendékeinek vizsgája. A Fehér-Kereszt szálloda nagytermében igen nagy közönség hallgatta a vizsgát, melynek minden egyes száma bizonyossága volt ugy a tehetséges növendékek szorgalmának, mint a tanár eredményes buzgalmanak. Ugy a zongora-, mint az ének-számok zajos tapsot arattak. Résztvettek a koncerten: Wessel Pista, Nagy Ilonka, Kádár Irénke, Gombóc Pista, Keresztes Magda, Fényes Misi, Schwarcz Rika, Borsos Laci, Lázár Vali, Iritz Mancsi, Berkovics Jolán, Kovács Ella, Fülöp Jolán, Rózsa Dezső, Halász Lili, Szűcs Jolán, Kovács Ella, Oggolder Pálma, Krebsz Piroska, Serb Tius, Hecht Irénke, Borsos Nusi, Arnstein Andor, Gombóc Nelli, Steiner Vilma, Mészáros Böske, Rózsa Magda, Kornai Irma, Szilágyi Béla, Krebsz Dezső, Kádár Mariska és Rózsa Dezső. A műsor után tánc volt, mely a késő éjjeli órákig tartott.

* Nagy Endre kabaretja előadásaira — mint a rendező cég velünk közli — élénk érdeklődéssel folynak az előjegyzések. Ezen módern színpad érdekes programját f. hó 15. és 16-án a Fehér Kereszt téli kertjében Budapest legnépszerűbb művész gárdája mutatja be. Kezdeté este 7,9 órakor. Jegyek Klein könyvkereskedésében kaphatók. 5791

* **Hock János az Urániában.** Alig pár nap választ el bennünket a nagy eseménytől, mikor látni és hallani fogjuk Magyarországon egyik legkiválóbb szónokát és íróját, Hock Jánost. Szerdán június 16-án tartja meg első felolvasását Hock János az Urániában. A illusztris felolvasó előadása iránt óriási az érdeklődés és az előjelből ítélve zsufolt házak előtt tartja meg Hock Az Ur Jézus előadásait. Miután jegyek csak korlátolt számban kaphatók, ajánlatos ezekről mielőbb gondoskodni. Jegyeket előre válthatni a Ipartestület titkári hivatalában. 791

* **Hogyan készül egy léghajó?** Az Uránia színház szombaton utoljára színpadra kerülő műsorának egyik rendkívül érdekes száma az, mely egy léghajó készítését mutatja be. Mikor a magasban lebegő léggömböt látjuk, alig hinnék, hogy mennyi munkával jár egy ilyen alkotmány elkészítése. Főanyaga erős, sűrű vászonkellme, melyből gömbeikket varrnak össze, a varrásokat külön leragasztják és az egészet belakkozzák. A gömböt erős spárgahálóval vonják be és erre erősítik a kosarat. A horgony és a gázcsap felszerelése után teljesen kész a gömb. A gázzal való megtöltés után a horgony kötelét elvágják és a felszabadult léggömb felszáll a magasba. A pompás kép nagy látványosság, mely a legnagyobb érdeklődést érdemli meg. 791

A debreceni Kossuth-szobor.

Döntés a pályatervek fölött. — Az első díjat nem adják ki.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 11.

A Debrecenben emelendő Kossuth-szobor pályázatának zsürije kimondotta, hogy az első díjat nem adja ki, mert a kivitelre alkalmas művet nem talált.

A zsüri döntéséről, mely művészkörökben feltűnést kelt, a következőket jelenti tudósítónk:

Három nap óta tartó tanácskozás után ma délután döntött a debreceni Kossuth-szobor pályázat bíráló bizottsága a pályázatra beérkezett szobortervek fölött. Harmincegy pályamű állott a bizottság előtt, mely Kovács József polgármester elnöke alatt teljes számban jelen volt az ülésen. A zsüri tagjai a következők voltak: Somló Emil és Bobula János a Magyar Építész-mérnök Szövetség részéről, Telos Ede és Kertész K. Robert a Magyar Országos Képzőművészeti tanács részéről, Zala György és Kosztolányi Kann Gyula az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat részéről, Hikich Rezső a Magyar Mérnök és Építész egyesület részéről, továbbá Vecsey Imre, Aczél Géza, Magoss György, Oláh Károly a városi tanács részéről, Bakonyi Samu dr., Márk Endre, Kenézy Gyula dr., Tüdös János dr., a törvényhatósági bizottság részéről.

A pályadíjak a következők voltak: Első díj a kivittel való megbízatás tízezer korona, második díj 6000 korona, harmadik díj 3000 korona. Ezenkívül fel volt jogositva a bizottság néhány szebb művet 1000—1000 koronáért megvásárolni.

A zsüri első sorban afelett döntött, hogy van-e a kivitelre alkalmas mű. A bíráló bizottság egyhangú határozata az volt, hogy kivitelre alkalmas mű nincs, tehát az első díjat nem adja ki. A második és további díjakat azonban a pályázati feltételek értelmében köteles volt a bizottság kiadni. A zsüri a második díjat 9 szavazattal 7 ellenében Róna Józsefnek adta, a harmadik díjat pedig ugyancsak 9 szavazattal 7 ellenében Margó Ede nyerte el. Ezenkívül a következő öt művész: Kallós Ede, Füredi Richárd, Ligeti Miklós, Istók János és Tóth István műveit 1000—1000 koronával jutalmazta. Elhatározta továbbá a zsüri, hogy a Kossuth-szobor bizottságnak javasolni fogja, miképpen a pályázaton feltűnt két fiatal, tehetséges művészt, Somogyi Sándor debreceni és Pásztor János hódmezővásárhelyi szobrászokat 1000—1000 korona jutalommal részesítse a bizottság és egyszermind felhívta a zsüri Debrecen vá-

ros figyelmét Somogyi Sándorra, mint aki méltó arra, hogy a város további pályáján tárogassa.

A bíráló bizottság javasolni fogja a Kossuth-szobor bizottságnak, hogy új és szűkebb körű pályázatot hirdessen a következő hét művész: Róna József, Margó Ede, Szigeti Miklós, Füredi Richárd, Kallós Ede, Istók János és Tóth István között. A zsüri határozatát a Kossuth-szobor bizottságnak a napokban tartandó ülése elé fogja beterjeszteni.

Megvádolt diplomata.

A szerb osztályfőnök felesége.

Távirati tudósítás.

Arad, június 11

A diplomáciának mindig rejtélyes kulisszái mögül most megint érdekes intrikák hirtelen hallatszik ki. Egy szerb külügyminiszeri osztályfőnökről szólnak a hírek és bele vannak keverve a dologba nemcsak horvát és magyar politikusok, de az osztályfőnök felesége is.

A nagyszerb propagandával összefüggő ügyről ezeket jelentik Belgrádból:

Ismeretes bizonyos bécsi köröknek az a törekvése, hogy Szpalajkovic külügyminiszeri osztályfőnököt mindenképpen bele akarják keverni a zágrábi nagyszerb porbe. Megvádolták azzal, hogy Budapesten a szerb főkonzul révén összeköttetésbe lépett több magyar ellenzéki képviselővel és a magyar és horvátországi szerb vezérférfikkal, stb. Jóllehet, Szpalajkovic osztályfőnök eme hazug vádakot ismételtlen megcáfolta, Bécsből még mindig intrikálnak ellene. Sőt most, miután nyilvánvalóvá lett, hogy Szpalajkovicot legközelebb Londonba nevezik ki szerb követnek, újabb váddal állanak elő.

Azt hangoztatják most, hogy Bosznia-Hercegovinában nagy szerb mozgalom észlelhető, melyben Szpalajkovic szerb külügyminiszeri osztályfőnök keze is benne van. Evvel az újabb gyanúsítással ugyilátszik diskreditálni akarják Szpalajkovic osztályfőnököt, hogy Londonban elfogadhatatlanná tegyék követte való kinevezését, mert Bécsben attól tartanak, hogy a nagytehetségű szerb diplomata Londonban kiváló szolgálatokat tehet a szerbeknek.

A Szpalajkovic ellenes bécsi hajszát indító okául tudni kell, hogy Szpalajkovicnak felesége a bosznia-hercegovinai szerbek vezetőjének, Jektanovics Glisó dús gazdag szerajevói polgárnak leánya. Ez a véletlen családi összeköttetés nem tetszik ama bizonyos bécsi köröknek s főleg ez okból nem szeretnék, ha Szpalajkovicot, aki nagyon jól ismeri a bécsiek keleti politikáját, kineveznék Londonba.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi székely-otthon folyó hó 13-án délután 4 órakor az ügyvezető elnök lakásán (Orczy-utca 1. szám) rendes választmányi ülést tart.

(*) Meghívás. Az „Aradi Tornaegyesület” ma, 12-én délután 6 órakor a városháza emeleti tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart, amelyre az egyesület összes tagjait ezúton hívja meg az elnökség. Téma: Az evezős-osztály átadása s ezzel kapcsolatban az alapszabályok módosítása.

(*) Az Aradi köz- és magántisztviselők fogyasztási szövetsége f. hó 12-én, szombaton d. u. 6 órakor a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: Beszámoló a szövetség eddigi működéséről. A szövetség újjászervezése. Az új tisztikar és igazgatóság választása. Az új beszerzési források. Esetleges indítványok. Róka József, elnök.

Magyar miniszterek Bécsben.

*
Kossuth Fránci — magyar király. — A gombnélküli szmoking. — A bécsi szenzáció születése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 11.

Az osztrák császárvárosban most kétségkívül Wekerle dr. miniszterelnök a leggyakoribb vendég. Mondhatni, talán egyike a legnépszerűbbeknek is. Ő nemcsak a Burgban és a miniszteriumokban fordul meg, hanem kedvelt helyén, a Volksgartenben és a Práterben is szeret estefelé gyalogsétákat tenni. Egy ilyen séta alkalmával a népkert egy elhagyatottabb helyén leült Wekerle dr. multkoriban egy padra. A padon éltebb ur ült, nyolc, kilenc éves kis gyermekkel.

Az osztrák hamarosan beszédbe elegyedik a szomszédjával, akárhol van is a hely, ahol összerúgnak. A gyermek szokatlan eszes volt és csakhamar az előtte ösmeretlen derék bácsival Magyarországról kezdett csevegni. Azt mondja neki a miniszterelnök tréfásan:

— No, fiacskám tudod-e azt, hogy kicsoda Magyarország királya?

— A Kossuth Fránci! — felelt egész természetességgel a gyerek.

Az újságírók a bécsi magyar ház közelében levő Café-Centrálban székelnek. Az egyik fővárosi lapnak bécsi tudósítója arról ismeretes bécsi kollégái között, hogy híreit szereti kollégái előtt titokban tartani és ezért minden alkalmat megragadnak a társai, hogy elmés formában kugunyják, vagy valami sikerült tréfa áldozatává tegyék. Egy alkalommal a tudósítót nagy megtiszteltetés érte: Széll Kálmán Bécsben tartózkodott és megizente neki, hogy fogadja. Természetes, hirlapírónk rögtön tanácsot kért a kávéházban barátaitól, hogy mily öltözékben lesz legcélszerűbb ő ekszcellenciájához beállítani.

— Tudod, barátom, szólott az egyik rosszmájú fiú, én hallottam, hogy Széll Kálmán csakis smokingban fogad az audiencián.

A hirlapíró boldogan sietett ruhát váltani és készült a kihallgatásra. A többiek, akik a kávéházban együtt maradtak, megkérdezték a tanácsadót, hogy miért ajánlott épen smokingöltönyt a kollégájának?

— Tudjátok, — szolt ez — Széll kegyelmes urnak az a szokása, hogy beszéd közben az előtte állónak felső kabátgombját sodorgatja. Mivel a smokingöltönyön nincs ilyen gomb, bizonyosan dühös lesz és barátunkat valószínűleg rövid uton ki fogja dobni.

És úgy is lett.

A hirlapíró belépett Széll Kálmánhoz, aki valami fontos gazdasági kérdés hirlapi ismertetése dolgában hívatta és ki akarta fejteni a hirlapírónak a maga olvi álláspontját. Tudvalevő, hogy Széll Kálmán szívesen beszélget és — sokat.

— Hát kedves barátom — kezdi a volt miniszterelnök — ezt a kérdést meg kell vitatni.

És ezzel máris a hirlapíró kabátgombja felé nyult, hogy azt sodorgathassa beszélgetés közben. Egy darabig keresgélt, de már a beszédben akadoni kezdett, végre dühösen így szolt, miután gombot nem talált — smokingon:

— Hiszen önnel egyáltalában nem lehet tárgyalni.

A hirlapíró meghajtotta magát. Leforrázva távozott és szívében ádáz bosszu érzetével a Café Centralba sietett, ahol a kollégáinak a gunyakacaja fogadta.

Egy másik fővárosi lap tudósítója minden áron újabb szenzációs riportot akart küldeni a magyar válságról. Elment a Bankgassei magyar házba és tudakozódott Zichy Aladár gróf miniszter után.

A portás azt felelte, hogy a kegyelmes ur a Belvédére kertjébe ment sétálni.

Ez a kert-tudvalevőleg Ferenc Ferdinánd trónörökös tulajdona.

A hírlapíró rögtön kész volt a riporttal és ezt táviratozta lapjának: „A magyar válság megoldása küszöbön áll; Zichy Aladár gróf lépéseket tett a trónörökösnél az újabb, kedvező alakulás érdekében.”

Igy készülnek a bécsi szenzációk.

Szerelmi regény folytatásokban.

Kasszirnö és ügyvédjelölt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 11.

Körülbelül egy évvel ezelőtt irtunk arról az élénk feltűnést keltett vitriolos drámáról, mely Nagyszalontán játszódott le, egy kasszirosleány, Zambolt Erzsébet és egy ügyvédjelölt: Kapéry Béla dr. között. A kasszirosleány szenvedélyesen szerette az ügyvédjelöltet és mindenáron rá akarta bírni, hogy vegye el feleségül. Mind jobban és jobban ragaszkodott ehhez az eszméhez. Az eredmény az lett, hogy egy szép napon az ügyvédjelölt szakított a leánnyal. Megírta neki, hogy többé nem óhajt vele találkozni se.

A leány egy ideig kérő, fenyegető levelet írogatott, majd hirtelen elhatározta, hogy boszut áll a megcsalásáért. Lesbe állott. Megvárta az ügyvédjelöltet, aki a kávéházba akart menni és orvul rátámadva, leöntötte az arcát vitriollal.

Kapéry Béla dr. sok ideig élet és halál között volt. Arcát tönkre tette, elesufította, összeégette a vitriol. De lassan-lassan csak felépült. Visszanyerte egészségét, munkaerejét. Most Podhraczký Rezső dr. nagyszalontai ügyvéd irodavezetője.

A leány a bíróság előtt felelt tettéért. A nagyváradai törvényszék nyolc havi fogházra el is ítélte. Pár héttel ezelőtt szabadult ki a nagyváradai ügyészség fogházából. Ezzel a kiszabadulással kezdődött el a szerelmi regény új fejezete.

A kiszabadulás után Kapéry Béla dr. levelet kapott Zambolt Erzsébettől. Azt írta benne a leány, hogy ne örüljön sokáig az életnek, mert ugyanis boszut áll azért, amiért börtönbe juttatta.

— Először — írja a leány levelében — nem sikerült megölni téged, csak az arcod csufítottam el. De én meg akarlak ölni. Vedd tudomásul, hogy fényes nappal foglak lelőni Nagyszalontán.

Az ügyvédjelölt ettől kezdve folytonosan kapta a leveleket. Fenyegetően veszedelmesek voltak ezek az irások. A leány megírta bennük részletesen, hogy fogja kivégezni, megölni Kapéryt.

Majd hirtelen taktikát változtatott a leány. Abba hagyta a levélírást. E helyett felkereste az ügyvédjelölt rokonait Zalaegerszegen és Derecskén. Kérte őket, hogy vegyék rá a fiut a házasságra, mert különben megöli. Természetesen, mindenholnan elutasították. Ekkor ismét levélírássá fogott és jöttek a fenyegető levelek Zalaegerszegről és Derecskéről. A Derecskéről irt levélhez mellékelte a leány arzénikumot is.

— Kérlek — írja — mérgezd meg magad. Jobb lesz ez rád nézve. Mert, ha nem mérgezed meg magad, holnap, csütörtökön Nagyszalontán leszek és végrehajtom rajtad a halálos ítéletet.

Ezt a levelet már nem vették tréfának. Podhraczký Rezső dr. ügyvéd megtudta, hogy teg-

nap a leány elutazott Derecskéről. Erre a hírre az ügyvéd telefonált a derecskei csendőrszökhöz kérve a veszedelmes leány letartóztatását, de a csendőrség már nem találta Derecskén a leányt. Majd Podhraczký Jenő dr. leutazott Nagyváradra és Eleméry Ferenc bűnügyi kapitánynál jelentést tett az esetről, kérve, hogy ha a leány Derecske felől Nagyváradra érkezik, a pályaudvaron tartóztassák fel.

A leányt délután tényleg várta a vasutnál két nyomozó rendőr, de nem akadtak nyomára. A nagyszalontai rendőrség különösen figyel az érkező vonatokra, nehogy a veszedelmes nő megérkezve Nagyszalontára, végrehajtsa a merényletet.

A rébuszok országa.

Politikai tarkaságok.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, június 11.

Apró dolgok jellemeznek igen nagy dolgokat. Bemegyek a napokban a szabómhoz, hogy nyári ruhát csináltassak. Azzal fogad a derék mester, hogy mi van az önálló bankkal?

— Tudom is én! — mondom neki egy kicsit idegeskedve, mert ezt a kérdést naponta legalább háromszázötvenszer hallom olyan hangon föltéve, mintha nekem arra kutyakötelességem volna válaszolni.

— Nem tudom, mi van az önálló bankkal. Nem tudom, mester! Érti?! És más se tudja. Senki, egy lélek ebben az országban. Mert ha valaki tudná, az eddig bizonyosan jelentkezett volna már, hogy politikai magántudós oklevelet és harmincezer korona apanázst adjanak neki.

De magát, mester, nem is szabad, hogy érdekelje a politika. Az olyan gyöngye, majdnem kontáripáros, aki olyan rossz kabátgallérokat csinál, mint maga, sokkal okosabban teszi, ha szabni tanul és nem politizál. Érti, mester?

Erre a nyári zivatarra az én emberem nem számított és miután a kérdéses kabátgallérok fölhánytorgatása részéről régi jogsérelmeket érint, szomorú megadással fogott hozzá, hogy egy nyári vászon ruhához mértéket vegyen.

Az aktus csaknem siri némaságban folyt le. Csak mikor már a viaszos mérőpántlikát is körülcsavarta a mester kezefején, bátorkodott egy bocsánatkérő megjegyzést újra kockáztatni.

— Engedje, hogy mondjak valamit az önálló bankról, nagyságos ur kérem.

— Előbb mondja meg, hogy mikor lesz kész a ruha.

— Hétfőn. Becsületszó! És a bankról azt akarom mondani, hogy ha Kossuth Ferencék megcsinálnák, én kötelezném magam, hogy egy méter szövétet nem hoznék Bécsből. Pedig nekem minden esztendőben kell vagy száz vég angol áru...

— Na, mester! — mondtam neki kien-gesztelődve — ha maga Bécsben szöveti az angol kelméjét, akkor igaza van, ha nem szab jobb gallérokat.

Se jobb kabátgallér, se jobb bank nem kell nekünk addig, amíg Ausztriában veszünk angol szövétet.

Ellenben a deresre, arra szükségünk volna.

Magyarország ma olyan, mint egy képes családi újság olvasó publikuma. Mert ebben az országban ma mindenki rébuszokat fejt.

Kibontakozási rébuszt, bankrébuszt és kabinetrébuszt.

A pályadijas rejtvényt azonban senki nem tudta megfejteni. A bécsi audienciák titka mély-séges titok marad.

A közvéleményt azonban mégis tájékoz-

tatni kell. Az érkező táviratokból tehát meg-tudjuk, hogy a kihallgatott államférfiak mit és mikor ebédeltek. Megtudjuk azonban azt is, hogy Kossuth Ferenc ebéd után szódabikar-bonát kért a fölszolgáló pincértől. Kossuth Ferencnek tehát valami nyomja a gyomrát. Azt hiszem, ebből önként következik, hogy a füg-getlenségi kabinet dolga rosszul áll. Ezek után pedig nyugodt lélekkel megírhatom, mint po-zitív forrásból eredő információt, hogy a felség a válság megoldását a hatvanhetes pártfrakciók felé terelte.

Méltóztatik látni ebből, hogy nem is olyan igen nehéz a politikai hirszolgálat mestersége. Egy kis ötlet, egy kis szellemes következtetni tudás és a közönség informálva van zárt ajtók mögött történt fontos dolgokról.

És méltóztatik látni, hogy az információk megbízhatók...

A Kossuth Lajos-utcai déli korzón nem látni egy lelket. Már úgy értem, hogy politi-kust. Mert a rendes tarka társaság máskülön-ben minden nap együtt van a Nemzeti Kaszsinó előtti aszfalton.

Ma délelőtt térdig jártam a lábamat, hogy embert találjak, akiből valami politikai szen-záció ígérkezhetik. Aktiv politikust, mondom nem találtam, de találkoztam egy volt megyei nagysággal, akinek Laszberg Rudolfal áldozott le a csillaga.

— Nem tud valamit? — kérdeztem hit nélkül; épen csak hogy valamit kérdeztek.

— De! — felelte a nagy idők tanuja. — Látja ott azt a remek, barna asszonyt?

— Azt a fehérruhásat?

— Azt.

— No, mi van vele?

— Szenzációt akar?

— Azt, azt!

— Föltétlenül érdekest?

— Azt, hát na! Istenem...

Az én emberem odahajolt a fülemhez és az emlékezésből átszellemült arccal sutto-gta:

— Annak az istennőnek a... egy gyö-nyörű lencse van...

— És ezt nevezi maga politikai szen-zációnak?

— Az is! Mert azt a lencsét a most ki-nevezendő új miniszterelnök is látta. Ez biztos. Mert nincs Magyarországon politikus, aki ne látta volna...

Hát nincs nekem pechem? A legérde-kebb politikai szenzációt ma egy gyönyörű lencse tudja és azt a lencsét én nem ismerem.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A vadászó és erdész harca. Az aradi tör-vényszék esküdtbírósa ma két bűnügyben ítélkezett. Mindkét bűnügyet egyszerre tárgyal-ták, mert szoros összefüggésben vannak egy-mással. Havasi Imre, a báró Solymosi urada-lom erdésze négy vadászóval találkozott az er-dőben és felszólította őket, hogy nyomban te-gyék le a fegyverüket. A négy vadászó közül három engedett a felszólításnak, míg a negye-dik, Vlád Tódor támadó állásba helyezkedve, célba vette az erdészt. Havasi ekkor hirtelen lekapta válláról a fegyverét és Vlád Tódorra süttötte, aki az arcán súlyos sérüléseket szen-vedett. Vládban azonban volt még annyi erő, hogy a lövést viszonzhatta és a lábába lött Havasinak. Azonkívül még két lövést intézett az erdészre, de a golyók nem találtak. Az ügyészség Havasi ellen szándékos emberölés, Vlád ellen pedig szándékos emberölés és ható-ság elleni erőszak miatt emelt vádat. Ma tár-gyalta ezt az ügyet az aradi törvényszék es-küdtbírósa. Ugy a vádlottak, mint a tanúk vallomásából kitűnt, hogy Havasi jogos önvé-delemből lött Vládra, aki már lövésre emelte volt fegyverét és ugyancsak beigazodott az is, hogy Havasi lövése után Vlád is önvéde-

lemből fogott fegyvert az erdészre. Miután ez a tényállás a tárgyaláson beigazolást nyert, Kovács József kir. ügyész mindkét vádlottal szemben a vádat elejtette.

HIREK.

— **A Henrik herceg-turaut.** Boroszlóból táviratozzák: Henrik porosz herceg, aki tegnap este több mint 2 óráig tartózkodott a versenyzők és a sziléziai automobil-klub tagjai körében, ma reggel háromnegyed 4 órakor megjelent az Ohlauerstrassen lévő startnál és utnak indult. Az első kocsi 4 órakor, az utolsót 5 óra tájon bocsátották utnak. Azok a kocsik, amelyek tegnap itt elérték a célt, ma valamenynyien folytatták az utat. **Tátrafüredről** táviratozzák: Henrik herceg hét automobil kocsival ideérkezett. A város fel volt ünnepiesen lobogóva. A herceg Tátralomnic felé folytatta utját. Mint budapesti tudósítónk jelenti, **Andrássy Sándor** gróf a Park-klubban Henrik herceg tiszteletére fényes ebédet fog rendezni. Az ebéden József főherceg is jelen lesz. — **Tátrafüredről** táviratozzák: Már csak nagy időközökben érkeznek elmaradt automobilonok. Eddig 66 versenykocsi és több versenyen kívüli kocsi érkezett meg, köztük **Ferdinánd** bolgár királyé is. A megérkezés után mindegyik a megjelölt gárázsa ment. Este társasébd volt. Holnap délben egymásután érkeznek a kocsik Budapestre.

— **A szultán európai körútja.** Bécsből táviratozzák: Annak a török küldöttségnek a Bécsben időzése alkalmával, mely itt az új szultán trónralépését notifikálta, egyik tagja bejelentette, hogy az új szultán a jövő évben valószínűleg be fogja utazni az európai udvarokat, hogy az európai uralkodóknak személyesen bemutatkozzék. A bécsi udvar lesz az első, melyet az új szultán meglátogat. Előbb azonban a szultánnak saját országát kell megismernie és e célból Törökország távolabbi részeit is meg fogja látogatni. Egyelőre az ottani uralkodóhoz néhány fiatalabb tagja kiképzetése végett az európai országokat meglátogatja.

— **Az osztrák ügyvédi-tarifa reformja.** Bécsből jelentik: Az osztrák hivatalos lap tegnapi száma egy igazságügyminiszteri rendeletet közöl, mely az eddigi ügyvédi tarifát megváltoztatja. A tarifa három osztályt különböztet meg, de a második osztály kivétel nélkül érvényes minden törvényszékre. Lényeges egyszerűsítése az eddigi díjtételeknek az, hogy ezentul a költségeket minden specifikálás nélkül, mint tarifaszereket lehet felszámolni és megjelölni. Az ezer koronáig terjedő ügyekben nagyobb részt az eddigi díjtételek maradnak, az ezenfelüli ügyekben az eddigi tarifákat mintegy száz perccel felemelték. A tarifa kiterjed a bűnügyekre is. A perenkívüli eljárásokban az egyszerű kérvények és fogalmazványok díjának eddig 5 korona volt a maximuma, most 10. A telexkönyvi eljárásoknál az eddig 50 korona maximum helyébe 120 korona lép. Az egyéb ügyvédi munkadíjak (pl. értekezés féllal, eljárás rendőrségnél stb.) értékét úgy állapították meg, hogy ha az reggeli 9 óra előtti és esti 6 óra utána időre esik, akkor az az u. n. nappali munkadíj háromszorosa, tekintet nélkül az uton vagy helyben kifejtett munkára. A fogalmazványokra és tárgyalásokra vonatkozó eddigi 8 díjtételt háromra redukálták.

— **Mangra Vazul kitüntetése.** Mangra Vazul, nagyváradi gör. kel. archimandritát és püspöki vikáriust, a román tudományos akadémia történelmi osztálya, rendes tagjává választotta.

— **A rendőrfőkapitány és a városi főmérnök életveszélyben.** A véletlen szerencse mentette meg ma délután **Sarlot** Domokos rendőrfőkapitányt és **Virágh** Lajos főmérnököt egy súlyosabb baleset következményeitől. A kocsijok elé fogott lovak bokrosodtak meg s az evangélikus templomnál mindkét tisztviselőt kiborították a kocsiból. A főkapitány néhány kisebb zuzódással, a főmérnök jelentéktelenebb horzsolással menekült meg. A vasut állomáson várta a Temesvárról érkezőket egy városi fogat. A lovak a **Radnai**-utig rendesen ügettek s az ut torkolatánál feltűnő gépkocsi valóban idegrontó zakolatásától megijedtek. Felágaskodtak, majd örvöltes vágatással iramodtak a városháza felé. A kocsi, egy erőteljes, ügyes és kipróbált ember, minden erejét megfeszítve, igyekezett a megbokrosodott állatokat megfékezni, de igyekezete nem járt eredménnyel. Sőt épen az ellenkező hatást érte el: Ereje landadni kezdett, a gyeplőszár meglazult a kezei között és a lovak még vadabb vágatással viték a kocsit a biztos pusztulás felé. A hosszú uton nem akadt senki, aki a prűszkölő táltosok elé mert volna lépni, hogy azokat halálos utjukon feltartóztassa. A Maros-utca sarkánál a kocsi végleg kimerült. Halotthalvány lett és az izgalomtól remegő hangon szólott hátra a halálos félelemben ülő utasoknak:

— Nagyságos uraim, nem bírom tovább, a kezem kifáradt, el kell eresztetnem a gyeplőt. Ebből nagy baj lesz.

Virágh főmérnök állott fel a kocsiban, egyik kezével fogta meg a gyeplőszárát. Ebben a pillanatban érték a lovak a Luther-utcahoz s egy pokolina merész ívvel befordulva, egy fának iramították a kocsit. Itt megtorpantak, megállottak az akadály előtt, de a kocsit oly erővel rántották maguk után, hogy a bentülő főkapitány és főmérnök az utca kövezetére estek. Szerencsére oly módon, hogy az éltebb emberek egyikének sem történt komolyabb baja. **Sarlot** főkapitány állott talpra hamarabb és segítette fel a főmérnököt, aki mindkét karját fájlalta. Bérkocsit hozattak és lakásukra hajtattak. Mint örömmel értesülünk, a főkapitányt azonnal meglátogató **Tisch Mór** dr. főorvos kijelentette, hogy sem külső, sem belső sérülés nem történt, de pihenést rendelt el s a főkapitány ágyba is feküdt. **Virágh** főmérnök zuzódásai is jelentéktelenek s egy-két napon belül megszűnik a fájdalom.

— **Eulenburg herceg Berlinben.** Berliából táviratozzák: **Eulenburg** herceg a bíróság utasítása folytán vissza utazott Gasteinből Berlinbe és az ügyészség rendelkezésére áll. A herceggel egy vonaton utazott **Fürstenberg Miksa Egon** herceg, aki került a **Eulenburg** herceggel való találkozást.

— **Felhívás.** Felhívjuk az aradi napi és heti piacok által érdekelt kereskedőket, iparosokat és háztulajdonosokat, hogy f. hó 12-én délután 6 órakor az Aradi Kereskedők Köre nagytermében az élelmiszerpiac ügyében tartandó értekezleten az ügy fontosságára való tekintettel minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. **Tedeschi Viktor.**

— **Botrány a felségárulási tárgyaláson.** Zágrábról táviratozzák: A felségárulók pörének mai tárgyalásán nagy botrány történt. **Jurics** dr., aki a nagy-szerb propaganda buzgó hive, mikor a törvényszék határozathozatalra vonult vissza, *izgató beszédet intézett a jelenlevőkhöz a tárgyalási teremben.* Azzal vádolta a törvényszéket, hogy lehetetlenné teszi a védelmet. A közönség a beszéd alatt elhagyta a termet. A rendet csak nehezen tudták helyreállítani.

— **A Spitzer-hagyaték ügye.** **Spitzer** Ignác humanus hagyatékára nézve tudvalevőleg Aradváros egyezsége lépett az örökhatyó testvéreinek, özv. **Förster** Károlynénak aradi ügyvédjével, **Mittler** Izidor dr.-ral. Ez egyezséget alighanem már holnap követni fogja a másik két főörökös, az aradi zsidó hitközséggel és Szent-Egylettel kötendő egyezés is. **Mittler** dr. fele megbízásából már napok óta tárgyal a zsidóhitközség előjáróságával és e tárgyalások a mai napon már majdnem teljes megegyezésre vezettek. **Mittler** dr. elállott a 15 százalékos követelésétől s a hitközség és a Szent-Egylet is méltányos összeget ajánlott fel. A felek ajánlatai között még fennálló csekély differenciára vonatkozólag **Mittler** dr. holnap telefonértekezésbe lép megbízójával és minden valószínűség szerint holnap sikerülni is fog teljes megegyezést létrehozni. A megegyezés perfektuálása természetesen a zsidó hitközség képviselőtestületének a joga, amely már legközelebb közgyűlésben hozza meg döntését. Ha a megegyezés itt is sikerül, a végrendelet végrehajtása hamarosan meg fog történni.

— **Panaszok Vojnich István báró ellen.** Évek óta huzódik már **Polgár** József battonyai kir. közjegyző panaszos ügye **Vojnich** István báró ellen. A közjegyző panasz szerint **Vojnich** báró, a maga számára jogtalanul lefoglalta néhai **Kiskovics** Tamás dúsgazdag földbirtokos hagyatékának azt a részét, amelyet jótékony alapítványokra hagyott. A közjegyző az igazságügyminiszterhez nagy terjedelmű felterjesztést adott be, amelyben elmondja, hogy **Vojnich** István báró mint örökös nem tett eleget az örökhatyó intézkedéseinek és jótékony célu alapítványokra szánt számos vagyont *eltüntetett.* Temérdek ingó és ingatlan vagyon elcsuszott a báró kezén a panasz szerint. Az egyes miniszterekhez intézett panaszban megdöbbentő adatokat sorol fel. A kormány valószínűleg vizsgálatot fog indíttatni az ügyben.

— **Egy osztrák miniszter lemondása.** Bécsből táviratozzák: **Bienerth** báró osztrák miniszterelnök holnap terjeszti a király elé **Zacsek** cseh miniszter lemondását. Politikai körökben biztosra veszik, hogy a felség nem fogadja el a lemondást.

— **Házasság.** **Deutsch** Izso dr. aradi ügyvéd esütörtökön kötött házasságot **Bródy** Ilonkával, özvegy dr. **Bródy** Adolfné leányával.

— **Friedjung dr. Budapestben.** Budapesti tudósítónk jelenti: A zágrábi felségárulási pörrel kapcsolatosan nálunk is hírnevet szerzett **Friedjung** dr. történetíró tegnap este Budapestre érkezett. **Friedjung** dr. Budapestben — hír szerint — találkozása lesz **Rauch** báró bánnal.

— **A Kossuth-utcai iskola átalakítása.** A Kossuth-utcai iskola átalakítási munkálataira ma tartották meg az árlejtést. Az egyes munkálatokat a következő iparosok kapták meg mint legolcsóbb ajánlattevők: a föld-, a kőműves-, az elhelyező-, a cserepes- és az ácsmunkálatokat 16:206 korona 13 fillérért **Tabakovits** Emil, a kőfaragó munkákat 1451 korona 75 fillérért **Mairovitz** Emil, a bádigos munkálatokat 118 korona 20 fillérért **Diamant** Jenő, az asztalosmunkát 3035 korona 60 fillérért **Czeiler** és **Szathmáry**, a lakatos munkákat **Juhász** István 2187 korona 4 fillérért, a mázólok munkákat **Brauner** Vilmos 337 koronáért, az ügyes munkálatokat pedig **Rauch** és **Szathmáry** 779 korona 10 fillérért. Az összes munkálatok 24.118 korona 20 fillérbe kerülnek.

— **Weltner Jakabot hat hónapra ítélték.** Emlékezetes még az a bűnpör, amelyet Tisza István gróf felhatalmazására az ügyészség indított Schwarz Gábor és Weltner Jakab ellen nyomtatvány utján elkövetett rágalmozás miatt. A pör előzménye az volt, hogy a szociáldemokrata párt még Tisza István gróf miniszterelnökségének idejében népgyűlést tartott a Tattersaalban, amelyen Weltner Jakab párttitkár éles rágalmozó szavakban kelt ki Tisza István ellen. Többek között „panamázással” és bűncselekmények elkövetésével is vádolta. Schwarz Gábor szabósegéd pedig hasonló szellemű röpiratot adott ki Tisza gróf ellen. A Kuria az ügy elbírálására a pozsonyi törvényszéket mint esküdtbírósgot delegálta, amely több napig tartó tárgyalás után Weltner Jakabot 3 hónapi fogházra és 200 korona pénzbüntetésre, Schwarz Gábort pedig két hónapi fogházra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte. A Kuria ezt az ítéletet csak anynyiban változtatta meg, hogy Schwarz büntetését is három hónapra emelte fel. Ez az ügy ezzel jogerős befejezést nyert, de az ügyészség ugyanez a Tattersaalban tartott népgyűlés alkalmával elkövetett hivatalból üldözendő izgatás és lázítás miatt indította meg Weltner Jakab ellen az eljárást, akit a törvényszék e miatt egy hónapi fogházbüntetésre ítélte. A kir. Kuria — mint budapesti tudósítónk jelenti — ma foglalkozott az ügyészség részéről bejelentett semmiségi panaszokkal. A Kuria a törvényszék ítéletét megsemmisítette és Weltner Jakab büntetését egy hónapról, hat hónapra emelte fel.

— **Becsületsértő közgyűlési meghívó.** Budapestről jelentik: A Budapesti Közlöny az utóbbi időben nem közli az olyan hirdetéseket, amelyekben a részvénytársaság vagy szövetkezet igazgatósági tagjának elmozdítását tárgyzó napirend foglaltatik, ha a napirendben meg van említve az illető igazgatósági tag neve. A közlés megtagadásának oka az, hogy az ilyen tartalmu hirdetés közléseért, dacára, hogy a feladó elvállalta a felelősséget, mégis a szerkesztőséget fogták perbe és a szerkesztőnek kellemetlenséget okoztak. Kérdés már most, vajjon elegendő-e a napirendnek ekképen való megjelenése: „egy igazgatósági tag elmozdítása” az illető nevének kitétele nélkül. Ha a bíróság úgy találja, hogy ez nem elegendő, akkor abba a ferde helyzetbe jöhetnek a részvénytársaságok, hogy alapszabályaik előírják a hirdetményeknek a „Budapesti Közlöny”-ben való közvételét, de ezt foganatosítani nem lehet.

— **Ehjegyzés.** Pollák Böskét Gurabárczáról eljegyezte Berger Samu terménykereskedő Sepsiszentgyörgyről.

— **Kell Manó cég ajánlja kitűnő minőségű harisnyait és keztyűit.** Telefon szám 673.

— **Gyomor és béhurutnál a rég bevált Ferenc József-keserűviz páratlan gyógyító ereje az egész világon elismert.** A szervezet ezen tiszta ásványvizet kitűnően bírja, mert oldó és elvezető hatása minden fájdalomtól ment és még súlyosabb esetekben sem okoz kellemetlen mellékhatásokat. A párisi orvosi akadémia, valamint Nyugateurópa legkiválóbb belgyógyászai a hazai „Ferenc József”-keserűviz természetes vegyi összetételéről és gyógyhatásáról a leghízelgőbb módon nyilatkoznak. 1631

— **A vöröshaju asszony.** A fővárosi lapok ma a következő hirt közölték: A Margitszigeten nagy riadalmat okozott ma egy szép, fiatal, vöröshaju nő, aki a sűrűségéből hirtelen a sétáló közbe vegyült s nyugodtan haladt a nagyszálló felé. Gyönyörű, virágos kalap volt a fején, sárga cipellő a lábán, karcsu, fehér testét azonban semmi egyéb nem takarta. A meztelenül járkáló hölgyet természetesen föltartóztatták s egy detektív gyorsan karonfogta, hogy a bokrok közé vezesse. Kiderült, hogy egy aradi kereskedő felesége, aki tegnap érkezett a fővárosba s ma egyik rokonát akarta meglátogatni a Margitszigeten. A szerencsétlen asszony idegbajos, azért is jött Budapestre, hogy önként szanatóriumba vonuljon, de váratlanul kitört rajta az örület. Táviratilag értesítették a férjét, de mielőtt Budapestre érkezhetnék, egy itt nyaraló rokon közbenjárására már bevitték egy budai szanatóriumba. A ruháit eddig nem találták meg. Fővárosi tudósítónk azt jelenti, hogy valószínűleg misztifikáció ez a hír, mert sem a Margitszigeten, sem a rendőrségen nem tudnak az esetről semmit.

— **Vér a gyermeknapon.** Zágrábból jelentik: *Carlópagóban* a múlt vasárnapon tartott gyermeknapon véres verekedés volt. *Malatics* György polgármester ugyanis *Bauer István* tanító előtt hevesen kifakadt azért, mert a gyerekkórusban több leányka fiúnak öltöztetve jelent meg. A tanító *Malaticsot* kituszkolta az iskolából. Amikor az incidensről a polgármester ifjabb fia tudomást szerzett, *Bauerhez* ment, hogy kérdőre vonja az eljárásáért. Amikor a tanító meglátta az ifjabb *Malaticsot*, hivatott két kollégát és ezek segítségével leteperték a földre a tehetetlen fiatalembert. Itt agyba-főbe verték, majd az egyik egy golyót röpített *Malatics* mellébe, amely őt veszedelmesen megsebezte. A pisztoly durranására a megsebezett és tehetetlenségében vergődő *Malatics* segítségére futott ennek idősebb fivére is, akit azonban pisztolylövések fogadtak. Két golyó találta őt és eszmélet nélkül terült el a földön. Erre a polgármester, mint a község rendőri főnöke le akarta tartóztatni a három embert. *Bauer* azonban hamar befutott a lakására és felöltötte egyéves önkéntesi egyenruháját, hogy a polgári hatóság le ne tartóztathassa. Két cimboráját azonban mégis elfogták és a városi tömlőbe csukták. A városban nagy a fölháborodás. Mindenki a tettesek legszigorubb megbüntetését kívánja.

— **Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál.** 171

SPORT.

Ifjusági tornaverseny.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 11.

Urnapijának délutánján szép tornaverseny folyt le az „Aradi Athletikai Klub” Török Gábor-utcai sport-telepén, hol már a hatalmas tribün 3 órákor annyira megtöltötte a közönség, hogy akik későbbben jöttek, már alig kaptak helyet. Az általános érdeklődést megérdemelték a polgári iskola tanulói, mert szép és minden tekintetben kifogástalan gyakorlatokat mutattak be s nem egyszer valóságos tapsvihar keletkezett a szebb dolgoknak láttára. De elismerés illeti *Neidenbach* Odön tornatanárt is, ki fáradságot nem ismerő buzgósággal tanította az ifjakat és készítette őket elő a tornaversenyre. Az ünnepély és verseny lefolyásáról a következőkben adunk számot:

Délután 2 óra után indultak el a polgári fiúiskola tanulói osztályok szerint tanáraik vezetésére és a waggongyári zenekar mellett az intézetből s a vértanúk szobra előtt elvonulva végig haladtak az *Andrássy-téren*, a *József*

főherceg-uton, a *Varjassy József- és Oreczy-utcan*; mindenütt nagy érdeklődést keltve. Kérve a sporttelepre, a tribün közönsége és a zsűri tagjai előtt dísz elvonulást tartottak, majd oszlopokba állva, *Fercs* Odön tanár dirigálása mellett elénekelték a Himnuszt. Ez volt a verseny első száma. Ezután *szabadgyakorlatok* tartattak, melyet precizen mutattak be. Az egyéni verseny a következőképp folyt le:

Sikfutás. (60 méter) 1. Nyegre A. (I. c.) 2. Volf V. (I. d.) 3. Klein L. (I. b.) **Sikfutás.** (80 méter) 1. Banovics I. (II. a.) 2. Bruder V. (II. a.) 3. Papp István (II. b.) **Sikfutás.** (100 yard) 1. Csungán A. (III. a.) Szeitz F. (III. c.) 3. Horváth S. (III. b.) **Stafétafutás.** (5×100 yard). Győztes a IV. a. osztály csapata. (Gencsi B., Biró I., Arvay F., Götz A., Hammer E.) Második lett a IV. b. oszt. csapata.

Távolugrás. (I. osztályosok részére) 1. Nyegre A. 4.45 m., 2. Schvizner F. 4.32 m., 3. Volf V. 4.06 m. **Magasugrás.** (II. osztályosok részére.) 1. Alács Z. (II. a.) Bruder V. (II. a.) holtversenyben. Elért magasság 130 cm. 2. Zsák J. és Szávits S. (II. c.) holtversenyben. Magasság 125 cm. **Rudtávolugrás.** 1. Csungán A. (III. a.) 5.86 m. 2. Szeitz F. (III. c.) 5.71 m. 3. Schwarz F. (III. c.) 5.27 m.

Szertornaverseny a Iovon. 1. Schwarz F. (III. c.) 2. Szepesi A. (III. c.) 3. Morgenstern L. (III. b.) **Verseny a korláton.** 1. Scholtz A. (IV. c.) 2. Rátky D. (IV. c.) 3. Prihoda J. (IV. c.)

Birkózás (könnyű súlyúak részére.) 1. Téger L. (III. c.) 2. Téger Gy. (III. c.) 3. Schwarz F. (III. c.) **Birkózás** (középsúlyúak részére.) 1. Scholtz A. (IV. c.) 2. Prihoda J. (IV. c.) 3. Horváth S. (IV. b.) **Birkózás** (nehézsúlyúak részére.) 1. Müller I. (IV. b.) 2. Balázs F. és Arvay F. (IV. a.) holtversenyben.

Súlydobás. 1. Gencsy B. (IV. a.) 9.30. m. 2. Medveczky L. (IV. b.) 9.05 m. 3. Horóczy L. 8.85 m. **Magasugrás.** (A három IV. oszt. 5-ös csapatai közt.) A győztes a IV. c) osztály. *Steinberger Gy.* 145 cm., *Szekeres F.* 145 cm., *Veilmayer A.* 145 cm., *Szeitz F.* 140 cm., *Scholtz A.* 130 cm.

Diaboló-verseny. 1. Szép A. (II. c) 136 pont. 2. Reisfeld K. (III. c) 33 pont. 3. Thurzó S. (II. c) 9 pont. **Játékverseny** (I. osztály részére.) Bemutatásra került a „Fehér-fekete” játék. Győztes az I. b) oszt. csapata. **Fogyóverseny játék.** Győztes a IIa osztály. **Csalogató játék.** Győztes a IIIb. osztály. **Kötélhuzás.** Győztes IVa. osztály. **1/4 angol mérföld futás.** (402 1/2 m.) 1. Arvay F. 2. Kiss Gy. 3. Gencsy B. **Foot-bal verseny.** Résztvett az aradi középiskolai tanulókból alakított csapat és a polgári fiúiskola csapata. Biró volt: *Szathmáry János*, az A. A. C. elnöke. A mérkőzés *eldöntetlen* volt. Mindkét csapat kitartóan játszott; szép formát mutatott a polg. iskola csapata s mindenki csodálkozott, hogy a tornázásban kifáradt diákok mennyi frissességgel és ügyességgel dolgoztak a foot-bal mérkőzésnél. Már sötétedni kezdett, mikor a tanulók oszlopokba álltak s a zenekar indulója mellett kivonultak a sporttelepről.

+ **Kirándulás a „Negoi”-ra.** Az aradi turista egyesület folyó évi július hó 24-től 29-ig terjedő kirándulást rendez a fogarasi havasok legmagasabb csúcsára, a „Negoi”-nak (2544 méter) megmászására. A vadregényes részletekben bővelkedő hegység tömördek panorámát nyújt a természet fenséges csodáiban gyönyörködni tudó turistáknak. Legkiemelkedőbb látványossága a „Serbotta” nevű vizesés, mely 1200 méter magasságban fekszik a tenger színe felett és 80 méter magasságból zuhan alá; már 10 kilométer távolságra hallani a zugását, melyet a víz esése okoz, feledhetetlen képet nyújt az óriási sziklával körülvett „Mizuina” nevű vizesés is, mely 1600 méter magasságban fekszik a tenger színe felett és 40 méter magasságból zuhan alá. 1546 méter magasságban van a teljesen jól fedett turista menedékház, ahonnan fenséges és lelket gyönyörködtető kép tárul a turista elé. A kirándulást *Kiss Lajos* városi hivatalnok, az aradi turista-egyesület agilis tagja vezeti, aki már több alkalommal volt a Negoion és így annak minden részét ismeri. A negoi turista menedékházban körülbelül 30 ember részére van jó ágy készítve és ugyanott italok és konzerv ételek kaphatók.

A kiránduláson résztvenni óhajtok kéretnek, hogy a turista-egyesület hivatalos helyiségében (Vass-szálloda, I. emelet) naponta d. u. 5-7-ig kitett iven jelentkezzenek, még pedig lehetőleg minél előbb, mivel tekintve ezen nagy kitartást és fegyelmet igénylő kirándulásra, csak korlátozott számú — 12-nél nem több — jelentkező vétetik fel. Részvételi díj 14 korona és ezenkívül a vasuti költség egész jeggyel Aradtól Alsóporumbáig és vissza 17 korona 20 fillér. Részletes program a fentjelzett egyesületi helyiségben megtekinthető.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 1.

Mint hogy a legutóbbi esőzés a vetéseket lényegesen megjavította, a mai csapadék is jótékony hatással van, ami kívánatos is.

A kilátások felől ezidőszerezt kedvezőbben nyilatkoznak az emberek, ami azonban nem általános.

A mai piacon elkelt:

400 mm. buza	15:20—15:50
400 mm. tengeri	7:30—7:40
Rozs	9:90—10:00
Zab	8:40—8:50
Arpa	8:10—8:20

A gabonáarak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, június 11.

Kínálat, vételkedv gyenge. Elkelt: 5 ezer méter-mérea tartott áron.

Az áruk 50 kilónként számítva:

	Déli záriát	2 órai záriát
Tengeri 1909. júliusra	7.83—7.84	7.84—7.85
Tengeri 1910. májusra	7.21—7.22	7.20—7.21
Buza 1909. októberre	13.80—13.81	13.77—13.78
Buza 1910. áprilisra	14.18—14.19	14.16—14.17
Rozs októberre ...	10.70—10.71	10.65—10.66
Zab októberre ...	7.83—7.84	7.79—7.80

Zárul 5 órakor.

Utótőzsde üsletlenn.

IDEGENEK ARADON.

— Június 11. —

Fehér Kereszt szálloda. Hachkel János kereskedő Prága. — Kammerich Ferenc kereskedő Teschen. — Bube A. Bécs. — László Károly utazó Budapest. — György Bertalan utazó Budapest. — Frankó János utazó Budapest. — Deutsch Henrik utazó Budapest. — Milován Naleg kataszteri biztos Lippa. — Németh Jenő utazó

Budapest. — Winkler Vilmos utazó Budapest. — Horti Samu utazó Budapest. — Jakabffy István min. titkár Bécs. — Róth Miksa utazó Budapest. — Müller Zsiga utazó Bécs. — Róth Emil utazó Budapest. — Pollák József kereskedő Erdőhegy. — Szász Sándor utazó Budapest. — Fried József utazó Budapest. — Lukács Dániel utazó Budapest. — Wigner Dezső vendéglős Budapest. — Lusztig Károly utazó Budapest. — Schmeer József utazó Lelmi. — Kugel György utazó Bécs.

Központi szálloda. Vacs Gyula dr. ügyvéd Budapest. — Kerényi Gyula osztr. magy. államasutak oszt. főnöke Budapest. — Schönfeld Mihály kereskedő Nagyvárad. — Fulka Gyula dr. ügyvéd Budapest. — Varga Elemér kereskedő Budapest. — Pásztor Illés gazda Sáp. — Grósz Márk kereskedő Budapest. — Kauffmann János utazó Budapest.

Vass szálloda. Wernethny Béla dr. igazgató Budapest. — Grünvald Lajos kereskedő Budapest. — Cichy Ágoston dr. r. k. plébános Szapáriliget. — Kláger Ferenc áll. tanító Szapáriliget. — Frankolics dr. orvos Ottlaka. — Reisz József kereskedő Kerülő. — Kvégnér Sándor gazdalkodó Szapáriliget. — Bányai G. szatócs Borosjenő. — Dolvik József magánzó Debrecen. — Berger Jenő kereskedő Lippa. — Hacker Miksa kereskedő Battonya. — Licher Henrik igazgató Zám. — Rottmann Henrik utazó Marosvásárhely. — Bosnyák Imre gazdalkodó Holdmészes. — Schimek Ernő utazó Bécs.

Pannónia szálloda. Thimer Edvin kereskedő Prága. — Hanszler Lajos tutajszállító Zám. — Románcsik Alajos m. kir. p. ü. biztos Pankota. — Illyés dr. ügyvéd Szászrége. — Stern Miksa hivatalnok Borosjenő. — Csiszár Antal utazó Budapest. — Krainie Tamás tanító Csucs.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909 június 12-én, szombat:

1. Rejtély a kosárban. Bohózat. — 2. Büntény a hegyek között. Drama. — 3. Lé-hajó készítő. Természet után. — 4. Német léghajó leszállása Franciaországban. Természet után. — 5. Az asszony hajt. Komikus. — 6. Farsangi menet. Természet után. — 7. Piatalító szer. Színezett bohózat. — 8. A vásott gyermek tettel. Bohózat.

9. A kártya-szenvedély.

Szomorújáték. Irta: Forestier Massouti. Játsszák: Facchinnet ur, a Folies Bergeres, Juliette Glarel kisasszony a Rejane színház művésze és a kis világhíru Rajmonde Dopré.

* Előadások délután 6, fél 8, és 9 órakor.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

Június 16., és 17-én, este 8 órakor:

Az Ur Jézus

8 felvonásban, 188 színesen vetített és 18 mozgófényképpel Irta és felolvassa Hock János.

Fehérnemű Osztály.

Varrás nélküli alsó lepedő, bőr erős, hófehér, darabja 1 frt. 40.

Maradék mosott madapolan chiffon, minden célra alkalmas, métere 32 krajczár, e minőség rendes forgalmi ára 40 krajczár.

Maradék pamuth vászon, kiváló finom minőségűek. 32 krajczár, legvékonyabb 34 krajczár, ezek forgalmi ára 40 és 45 krajczár. E maradékok 2 métertől 8 méterig kaphatók.

Ujabbán érkezett nagy szállitmány tiszta cérna vásznakból.

Már közismert prima minőség, erős szálú 65 krajczár, vékony 70—75 krajczár. Egész finom Irlandi zsebkendőkre és finom kőzimunkára. 271

Ujszövésű kelmék

mint cachemir, cottien, ottoman teljesen új színek
uraják a divatot.

Közel 100 új vég kelme érkezett.

Princesse rukákra alkalmas anyagok.
Angol vásznak egyszínű és bordűrrel.
Mosó és gyapju delainek pompás mintázattal.

Rosenblüh H. és Társa
Szabadság-tér.

NYILTTÉR.*

Június 1-én

életbe lép az új bortörvény!

Bornylvántartási

könyvek

füzetek és nyomtatványok jutányos árban kaphatók

Pichler Sándor

papíros, írószer és üzleti könyv raktárában

Arad, Szabadság-tér 1.

Telefon 308. sz. 847

Engelhardt-féle

Chassalla Sandalok

hölgyek, urak és gyermekek

részére 2095

tennis cipők

kizárólagosan

Weinberger János cipő áruházában

kaphatók.

Szivarka hüvelyek nagy választékban.

Különleges olcsó cikkek.

Moire alsó szoknya minden színben darabja 4 frt. 50.

Herweth mieder legújabb facon darabja 3 frt. 50.

Nagy parthie vétel női és férfi zsebkendőkben.

Csoda olcsó árak!

Tiszta selyem Tafft alsószoknya minden színben darabja 5 frt. 80.

Egyes abroszok, szalvéták rendkívül olcsón.

Kész női fehérnemű, chiffon és vászonból csekély porfoltokkal a kirakatból rendkívül olcsón kaphatók.

Vas- és rézbutor, sodronyágybetét gyár.

Ajánljuk a n. é. közönségnek saját gyártmányunkat,
vas- és rézbutorokban,
 a legjobb kivitelben. ³⁰¹

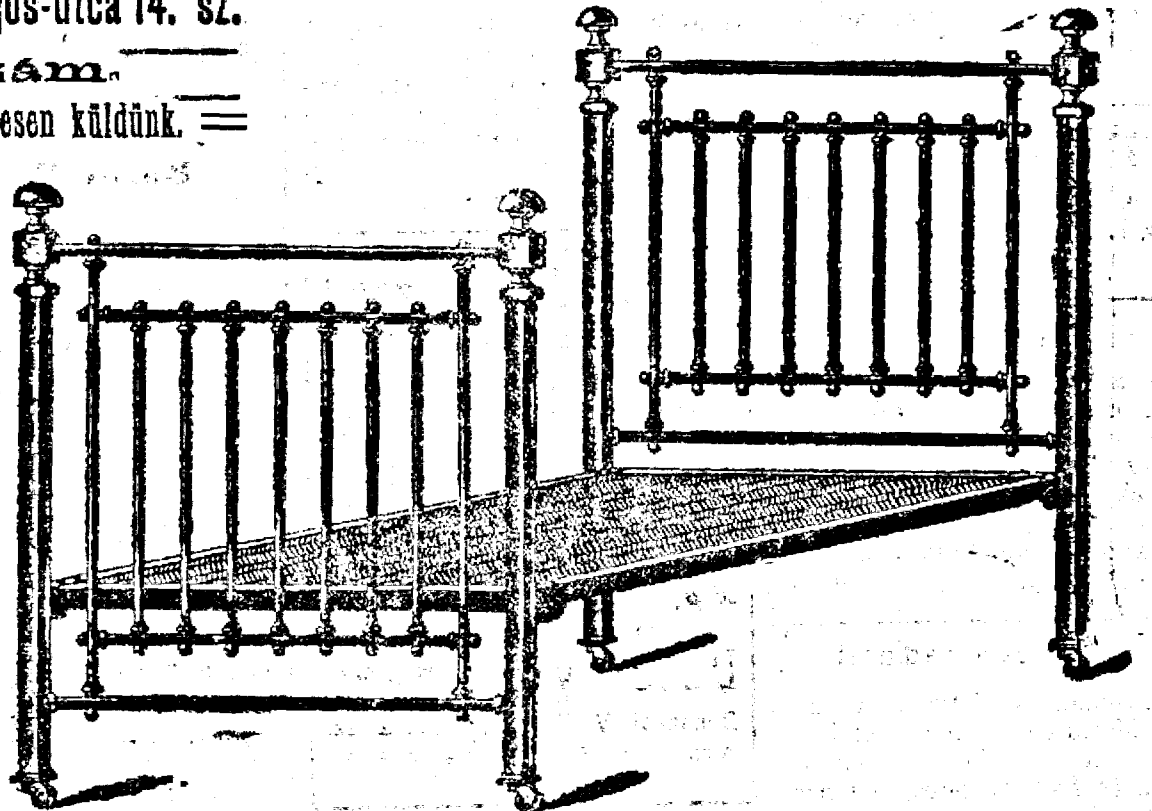
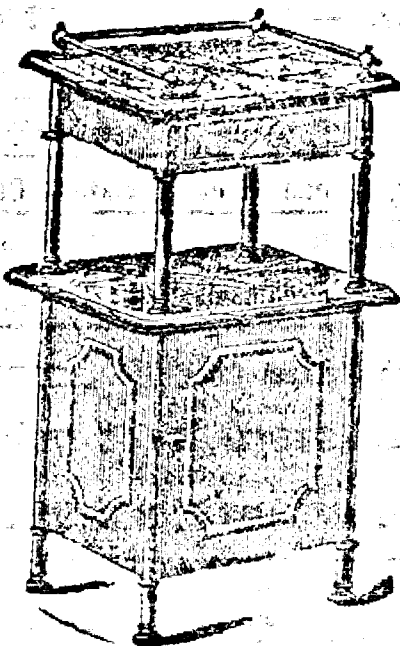
Elvállalunk mindennemű javításokat és vasbutor festéseket.
 Raktár- és gyárhelyiség: Aulich Lajos-utca 14. sz.

Telefon 428. szám.

== Arjegyzéket kívánatra díj- és bérmentesen küldünk. ==

sodronyágybetétek
 vas- és fakerettel, minden méretben, a legerősebb kivitelben kaphatók.

Szíves megrendeléseket kér tisztelettel
FLEISCHER TESTVEREK.

Scheibel Vilmos

vizvezeték és csatornázás berendező

Telefon 124. szám. **Aradon, Szabadság-tér 10.** Telefon 124. szám.

Fürdőberendezések, árnyékszékek, mosdók, kiöntők, szivattyus kutak és légszeszkályha felszerelések, ugyszintén mindezek szakszerű javítása.

Raktár mindennemű kőagyag, öntöttvas, ónozott, ólom és óncövekben.

Egyedüli el-
 árusítás Arad
 és vidékére.

„DIABOLIT OLAJ”

Egyedüli el-
 árusítás Arad
 és vidékére.

szagtalanító felkenés minden fertőző helyre

u. m. closetek, pissoirok és csatornák részére. Kiválóan fontos iskolák, hivatalos helyiségek, kórházak, kávéházak és nyilvános pissoirok részére.

Megtakarítja a drága vízöblítést, mely amugy sem fertőtleníti.

APRO HIRDETÉSEK.**Egy jóforgalmu**

Kovács műhely falun teljes felszereléssel és házzal együtt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2360

Nagyobb vidéki városban

levő szeszgyár részére gyakornok kerestetik, aki hasonló állásban már működött. Ajánlatok bizonyítvány másolatokkal együtt Goldschmidt Sándor banküzletébe küldendők. 2359

Egy nemzeti

ellenőrző pénztár, 13-as, negyed áron azonnal eladó Menczer Ferencz kereskedőnél Nagy-Halmágyon. 2355

Sürgősen eladó magánlak

6 szoba, fürdőszoba, nagy kert. Tökölly. Imre-utca (Halász-utca) 45. sz. 2292

Eladó!

Építési anyag: u. m. fa 12 mtr. hosszú, deszkák, vasablakok, utcai fa álló kerítés, jutányos árban eladók az aradi Waggongyár műhelyeinek bontásából. Az anyag tekintve hosszú méreteire, igen alkalmas gazdasági építkezésekhez. Bővebbet a helyszínen. 2334

A gyergyóvári hadjárat

írta: Szomahízy István. A dr. Kaposi Márta című regény befejező része. Bolti ára 3 kor. Kapható: Ingusz I. és fia könyvkereskedésében és modern kölcsönkönyvtárában Arad fő-üzlet Andrassy-tér 16. fioküzlet Weitzer János-u. 173

Egy Istálló

6 ló részére nagy udvarral és kocsis lakással július 1-re kiadó. Bővebbet sörraktár, Forrai-utca. 2344

Vendéglő-üzlet

Aradon, előkelő helyen, új berendezéssel, elköltözés miatt előnyös feltételek mellett átvehető. Tudakozódhatni Burza testvérek vaskezeskedésében, Boros Béni-tér és Karolina-utca sarkán. 2346

Fényképezeti cikkek.

Bármily gyártmányu fényképező gépeket előnyös részletfizetésre. Fényképezeti lencsék bármely minőségben, s az összes fényképezeti kellékek és újdonságok rendkívüli előnyárban. Bloch H. papirkereskedése és könyvnyomdája. Fényképezeti cikkek gyári raktára. Telefon 126. sz. 600 oldalas árjegyzék kívánatra ingyen. Vidéki rendelésekhez részletes használati utasítás és újdonságok ismertetése lesz mellékelve. 1215

Papírkalapakoknak

legalkalmasabb kreppapírok nagy választékban igen olcsó árban. Vizsgalapot jó minőségben és igen jutányosan kaphatók. Irodai cikkek legkedvezőbb beszerzési forrása. Névjegyek és nyomtatványok azonnali elkészítése. Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedése Aradon. 262

A belváros közelében

földszintes modern ház megvételre kerestetik. Ajánlatokat „Házvétel” címen a kiadóhivatal továbbítja.

Földszintes lakást

keresek november 1-ére, mely 5 szobából álljon és modern legyen. Magányos ház a belvárosban kerttel, vagy udvarral előnyben részesül. Ajánlatok vagy telefon értesítések „Lakás” címen a lap kiadóhivatalába küldendők.

Ha fáradt, ha izzad

a keze, ha izzad a lába, úgy csak

SICCOGENT

használjon. Az izzadtság következtében fellépő kellemetlen büzt megszünteti, a járást megkönnyíti.

Egy doboz 30 fillér.

Vegyintéző laboratórium:

Detsinyi Frigyes

Budapest, V. Marokkói-utca 2. sz.
Aradon: Vojtek és Weisz
drogériájában kapható. 5834

Helical-Premier

kerékpárok el-
pusztíthatatlanok, ele-
gánsak és
olcsók.

Arjegyzék in-
gyen és bér-
mentve.

Egyedüli elárúsító:

PREMIERWERKE, EGER 1/B.

189 - 1909. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a budapesti VI. ker. kir. járásbírósnak 1909. évi Sp. IX.

201/2. számú végzése következtében Dr. Körmendi Gyula ügyvéd által képviselt Kosmos Irodalmi intézet javára 71 K. 82 fill. s jár. erejéig 1909. évi május hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 630 koronára becsült következő ingóságok, u. m. butorok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járásbírósnak 1909. évi V. 138/2. sz. végzése folytán 71 kor. 82 fill. tökékövetelés, ennek 1907. évi október hó 1. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 29 K. 80 f.-ben biróllag már megállapított költségek erejéig M.-Pécskán, 1401 sz. háznál leendő megtartására az 1909. évi június hó 15-ik nap-

jának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Pécskán, 1909. évi május hó 31. napján.

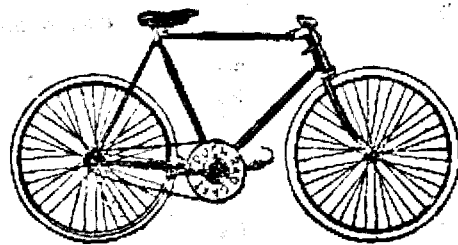
Tichy Árpád,
kir. jbir. végch.

Hammer Zs. és Társa

műszerész és mérlegkészítő

1202

Boros Béni-tér 1. sz. — Telefon sz. 370.

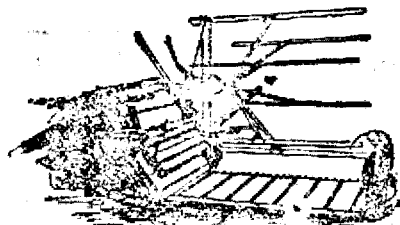
Dus választék Helikal-Premier, Puch és Merkur kerékpárokban. Eredeti Viktoria Centrál-Bobbin varógépekben és Singer karikahajós gépek.

Olcsó árak, kedvező fizetési feltételek.

Pontos kiszolgálás, szakszerű javító műhely.

Azon mélyen tisztelt gazdák, kik fűkaszázó és kávékötő aratógépeket óhajtanak vásárolni, saját érdekükben kérjenek prospektust!

MASSEY-HARRIS

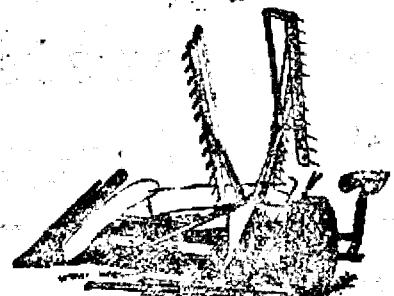
kávékötő,

MASSEY-HARRIS

MASSEY-HARRIS

fűkaszázó,

aratógépekről.

Kartellen kívül!

MASSEY-HARRIS COMPANY, TORONTO,

északamerikai fűkaszázó- és aratógépgyár.

!!! A világ legszolidabb gyártmánya !!!

Vörösképvisező: Kornstein Gyula Sándor — BUDAPEST,

V. Alkotmány-utca 23. sz.

Utazók és úgyelők uton nincsenek.

Közvetlen kérdezősködések kéretnek.

Arató gépek, fűkaszázó gépek stb. és gazdasági eszközök.

5813

Figyelem!

Hol lehet jól, olcsón ízletes kóser ételeket élvezni?

1893 Egyedül s kizárólag csak

Hunyadi-utca 1. szám alatt,

ol minden időben friss és jó ételek és italok állnak a nagyközönség rendelkezésére. — Ugyanott méltányos áron minden időre bonnament hához és házon kívülre elfogadtatnak.

Zóna reggeli 20 fillér.

Kristály tisztaság!

Figyelmes kiszolgálás!

Szives pártfogásért esedezik Immerdauer Lipót, vendéglő tulajdonos.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája. Nyomtatott Kurzweil János és Társa budapesti festékgyáranak festékével